

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR de beschrijving van

LUCAS

1

1 Nademaal velen ter hand genomen hebben
om in orde te stellen een verhaal van de dingen,
die onder ons volkomen zekerheid hebben,
2 gelijk ons overgeleverd hebben,
die van den beginnen zelve aanschouwers en dienaars des woords geweest zijn:
3 zoo heeft het ook mij goedgedacht,
hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht,
vervolgens aan u te schrijven,
voortreffelijke Theofilus,
4 opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen,
waarvan gij onderwezen zijt.

Aankondiging van de geboorte van Johannes den Dooper:

5 In de dagen van Herodes,
den koning van Judéa,
was er een zeker priester met name Zacharias,
van de dagorde van Abía;
en zijne vrouw was uit de dochteren Aärons,
en haar naam Elizabet.
6 En zij waren beiden rechtvaardig voor God,
en wandelende in alle de geboden en de rechten des HEEREN onberispelijk.
7 en zij hadden geen kind,
omdat Elizabet onvruchtbaar was
en zij beiden verre op hunne dagen gekomen waren.
8 En het geschiedde dat,
als hij het priesterambt bediende voor God in de beurt zijner dagorde,
9 naar de gewoonte der priesterlijke bediening,
hem ten lote was gevallen,
dat hij zoude ingaan in den tempel des HEEREN om te reukofferen;
10 en al de menigte des volks was buiten biddende,
ter ure des reukoffers.
11 En van hem werd gezien een Engel des HEEREN,
staande ter rechterzijde van het altaar des reukoffers.
12 En Zacharias *hem* ziende werd ontroerd,
en vreeze is op hem gevallen.
13 Maar de Engel zeide tot hem:
"Vrees niet, Zacharias,
want uw gebed is verhoord
en uwe vrouw Elizabet zal u eenen zoon baren,
en gij zult zijnen naam heeten Johannes
14 en u zal blijdschap en verheuging zijn,
en velen zullen zich over zijne geboorte verblijden.
15 Want hij zal groot zijn voor den HEERE;
noch wijn
noch sterken drank zal hij drinken,
en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden,
ook van zijn moeders lijf af;
16 en hij zal velen der kinderen Israëls bekeeren tot den HEERE hunnen God;
17 en hij zal vóór Hem henegaan in den geest en de kracht van Elía,
om te bekeeren de harten der vaders tot de kinderen

- en de ongehoorzamen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen,
om den HEERE te bereiden een toegerust volk.
- 18 En Zacharias zeide tot den Engel:
"Waarbij zal ik dat weten?
Want ik ben oud
en mijne vrouw is verre op hare dagen gekomen."
- 19 En de Engel antwoordde
en zeide tot hem:
"Ik ben Gabriël,
die voor God sta,
en ben uitgezonden om tot u te spreken
en u deze dingen te verkondigen;
- 20 en zie,
gij zult zwijgen
en niet kunnen spreken,
tot op den dag dat deze dingen geschied zullen zijn,
omdat gij mijne woorden niet geloofd hebt,
welke vervuld zullen worden op hunnen tijd."
- 21 En het volk was wachtende op Zacharias
en zij waren verwonderd,
dat hij zoo lang vertoefde in den tempel.
- 22 En als hij uitkwam,
kon hij tot hen niet spreken;
en zij bekenden,
dat hij een gezicht in den tempel gezien had.
En hij wenkte hun toe
en bleef stom.
- 23 En het geschiedde als de dagen zijner bediening vervuld waren,
dat hij naar zijn huis ging.
- 24 En na die dagen werd Elizabet zijne vrouw bevrucht;
en zij verborg zich vijf maanden,
zeggende:
- 25 "Alzóó heeft mij de HEERE gedaan,
in de dagen, in welke Hij mij aangezien heeft,
om mijne versmaadheid onder de menschen weg te nemen."

Aankondiging van de geboorte van Jezus:

- 26 En in de zesde maand werd de Engel Gabriël van God gezonden
naar eene stad in Galiléa,
genaamd Nazaret,
- 27 tot eene maagd,
die ondertrouwd was met eenen man,
wiens naam was Jozef,
uit den huize Davids;
en de naam der maagd was Maria.
- 28 En de Engel tot haar ingekomen zijnde,
zeide:
"Wees gegroet gij begenadigde;
de HEERE is met u,
gij zijt gezegend onder de vrouwen."
- 29 En als zij hem zag,
werd zij zeer ontroerd over dit zijn woord,
en overleide hoedanig deze groetenis mocht zijn.
- 30 En de Engel zeide tot haar:
"Vrees niet, Maria,
want gij hebt genade bij God gevonden.
- 31 En zie,
gij zult bevrucht worden

en eenen Zoon baren,
en zult Zijnen Naam heeten JEZUS.
32 Deze zal groot zijn
en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden,
en God de HEERE zal Hem den troon Zijns vaders Davids geven;
33 en Hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in eeuwigheid,
en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn."
34 En Maria zeide tot den Engel:
"Hoe zal dat wezen,
dewijl ik geenen man beken?"
35 En de Engel antwoordende zeide tot haar:
"De Heilige Geest zal over u komen,
en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen:
daarom ook dat Heilige,
dat uit u geboren zal worden,
zal Gods Zoon genaamd worden.
36 En zie,
Elizabet uwe nicht is ook zelve bevrucht met eenen zoon in haren ouderdom;
en deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde;
37 want geen ding zal bij God onmogelijk zijn."
38 En Maria zeide:
"Zie,
de dienstmaagd des HEEREN:
mij geschiede naar uw woord."
En de Engel ging weg van haar.

Maria en Elizabet:

39 En Maria opgestaan zijnde in die dagen,
reisde met haast naar het gebergte
in eene stad van Juda
40 en kwam in het huis van Zacharias en Elizabet.
41 En het geschiedde als Elizabet de groetenis van Maria hoorde,
zoo sprong het kindeken op in haren schoot;
en Elizabet werd vervuld met den Heiligen Geest,
42 en riep uit met groote stem,
en zeide:
"Gezegend *zijt* gij onder de vrouwen,
en gezegend *is* de vrucht uws schoots.
43 En van waar *komt* mij dit,
dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?"
44 Want zie,
als de stem uwer groetenis in mijne ooren geschiedde,
zoo sprong het kindeken van vreugde op in mijnen schoot.
45 En zalig is *zij* die geloofd heeft;
want de dingen, die haar van den HEERE gezegd zijn,
zullen volbracht worden."

Lofzang van Maria:

46 En Maria zeide:
"Mijne ziel maakt groot den HEERE,
47 en mijn geest verheugt zich in God mijnen Zaligmaker,
48 omdat Hij de vernedering Zijner dienstmaagd heeft aangezien;
want zie,
van nu aan zullen mij zalig spreken alle de geslachten;
49 want groote dingen heeft aan mij gedaan Hij die machtig is,
en heilig *is* Zijn Naam,
50 en Zijne barmhartigheid is van geslachte tot geslachte
over degenen, die Hem vreezen.

51 Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijnen arm;
Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten,
52 Hij heeft machtigen van de tronen afgetrokken
en nederigen heeft Hij verhoogd;
53 hongerigen heeft Hij met goederen vervuld
en rijken heeft Hij ledig weggezonden.
54 Hij heeft Israël Zijnen knecht opgenomen,
opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid
55 (gelijk Hij gesproken heeft tot onze vadersen,
namelijk tot Abraham en zijn zaad), in eeuwigheid."
56 En Maria bleef bij haar omtrent drie maanden
en keerde weder tot haar huis.

Geboorte van Johannes den Dooper:

57 En de tijd van Elizabet werd vervuld, dat zij baren zoude,
en zij baarde eenen zoon.
58 En die daar rondom woonden en hare magen hoorden,
dat de HEERE Zijn barmhartigheid grootelijks aan haar bewezen had,
en waren met haar verblijd.
59 En het geschiedde,
dat zij op den achtsten dag kwamen om het kindeke te besnijden,
en noemden het Zacharias naar den naam zijns vaders.
60 En zijne moeder antwoordde
en zeide:
"Niet *alzo*, maar hij zal Johannes heeten."
61 En zij zeiden tot haar:
"Daar is niemand in uwe maagschap,
die met dien naam genaamd wordt."
62 En zij wenkten zijnen vader,
hoe hij wilde dat hij genaamd zoude worden.
63 En als hij een schrijftafelken geëischt had,
schreef hij,
zeggende:
"Johannes is zijn naam."
En zij verwonderden zich allen.
64 En terstond werd zijn mond geopend
en zijne tong *losgemaakt*,
en hij sprak,
God lovende.
65 En daar kwam vreeze over allen die rondom hen woonden;
en in het geheele gebergte van Judéa werd veel gesproken van alle deze dingen.
66 En allen, die het hoorden,
namen het ter harte,
zeggende:
"Wat zal toch dit kindeken wezen?"
En de hand des HEEREN was met hem.

Lofzang van Zacharias:

67 En Zacharias zijn vader werd vervuld met den Heiligen Geest
en profeteerde,
zeggende:
68 "Geloofd *zij* de HEERE, de God Israëls,
want Hij heeft bezocht en verlossing teweeggebracht Zijnen volke,
69 en heeft eenen hoorn der zaligheid ons opgericht
in het huis Davids Zijns knechts,
70 gelijk Hij gesproken heeft door den mond Zijner heilige profeten,
die van den beginne der wereld *geweest zijn*,
71 *namelijk* eene verlossing van onze vijanden

72 en van de hand aller dergenen, die ons haten;
opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaders
en gedachtig ware aan Zijn heilig verbond,
73 *en* aan den eed,
dien Hij Abraham onzen vader gezworen heeft,
om ons te geven,
74 dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden,
Hem dienen zouden zonder vreeze,
75 in heiligheid en gerechtigheid voor Hem,
alle de dagen onzes levens.
76 En gij kindeken zult een profeet des Allerhoogsten genaamd worden;
want gij zult voor het aangezicht des HEEREN henengaan
om Zijne wegen te bereiden,
77 om Zijn volk kennis der zaligheid te geven,
in vergeving hunner zonden,
78 door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods,
met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte,
79 om te verschijnen dengenen,
die gezeten zijn in duisternis
en schaduw des doods,
om onze voeten te richten op den weg des vredes."
80 En het kindeken wies op,
en werd gesterkt in den Geest,
en was in de woestijnen tot den dag zijner vertooning aan Israël.

2

Geboorte van Jezus:

1 En het geschiedde in diezelfde dagen,
dat er een gebod uitging van den keizer Augustus,
dat de geheele wereld beschreven zoude worden.
2 Deze eerste beschrijving geschiedde,
als Cyrenius over Syrië Stadhouders was.
3 En zij gingen allen om beschreven te worden,
een iegelijk naar zijn eigen stad.
4 En Jozef ging ook op van Galiléa,
uit de stad Nazaret,
naar Judéa tot de stad Davids,
die Bethlehem genaamd wordt,
(omdat hij uit het huis en geslacht Davids was),
5 om beschreven te worden met Maria zijne ondertrouwde Vrouw,
Welke bevrucht was.
6 En het geschiedde als Zij daar waren,
dat de dagen vervuld werden,
dat Zij baren zoude;
7 en Zij baarde haren eerstgeboren Zoon,
en wond Hem in doeken
en leide Hem neder in de kribbe,
omdat voor Hem geene plaats was in de herberg.
8 En daar waren herders in diezelfde landstreek,
zich houdende in het veld,
en hielden de nachtwacht over hunne kudde.
9 En zie,
een Engel des HEEREN stond bij hen,
en de heerlijkheid des HEEREN omscheen hen
en zij vreesden met groote vreeze.
10 En de Engel zeide tot hen:
"Vreest niet,

- want zie,
ik verkondig u groote blijdschap,
die al den volke wezen zal,
11 *namelijk* dat u heden geboren is de Zaligmaker,
Welke is Christus de Heere in de stad Davids.
12 En dit zal u het teeken zijn:
gij zult het Kindeke vinden
in doeken gewonden
en liggende in de kribbe."
13 En van stonde aan was *daar* met den Engel
eene menigte des hemelschen heirlegers,
prijzende God
en zeggende:
14 "Eere *zij* God in de hoogste *hemelen*
en vrede op aarde,
in de menschen een welbehagen."
15 En het geschiedde als de Engelen van hen weggevaren waren naar den hemel,
dat de herders tot elkander zeiden:
"Laat ons dan henengaan naar Bethlehem,
en laat ons zien het woord, dat er geschied is,
hetwelk de HEERE ons heeft kond gedaan."
16 En zij kwamen met haaste
en vonden Maria en Jozef en het kindeken liggende in de kribbe.
17 En als zij het gezien hadden,
maakten zij alom bekend het woord,
dat hun van dit Kindeken gezegd was.
18 En allen, die het hoorden,
verwonderden zich over hetgeen hun van de herders gezegd werd:
19 doch Maria bewaarde deze woorden alle tezamen,
overleggende *die* in haar harte.
20 En de herders keerden wederom,
verheerlijkende en prijzende God
over alles wat zij gehoord
en gezien hadden,
gelijk tot hen gesproken was.
21 En als acht dagen vervuld waren
dat men het Kindeken besnijden zoude,
zoo werd Zijn Naam genaamd JEZUS,
welke genaamd was van den Engel,
eer Hij in het Lichaam ontvangen was.

De voorstelling in den tempel:

- 22 En als de dagen Harer reiniging vervuld waren,
naar de wet van Mozes,
brachten Zij Hem te Jeruzalem,
opdat Zij Hem den HEERE voorstelden,
23 gelijk geschreven is in de wet des HEEREN:
"Al wat mannelijk is,
dat de moeder opent,
zal den HEERE heilig genaamd worden",

[De reiniging van Maria (Purificatio Mariae; Maria Lichtmis)]

- 24 en opdat zij offerande gaven
naar hetgeen in de wet des HEEREN gezegd is,
een paar tortelduiven
of twee jonge duiven.

Simeon:

- 25 En zie,
daar was een mensch te Jeruzalem,
wiens naam was Simeon;
en deze mensch was rechtvaardig
en Godvreezend,
verwachtende de vertroosting Israëls,
en de Heilige Geest was op hem;
26 en hem was eene Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest,
dat hij den dood niet zien zoude,
eer hij den Christus des HEEREN zoude zien.
27 En hij kwam door den Geest in den tempel;
en als de ouders het Kindeken Jezus inbrachten,
om naar de gewoonte der wet met Hem te doen,
28 zoo nam hij Hetzelve in zijne armen
en loofde God,
en zeide:
29 "Nu laat Gij, HEERE, Uwen dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord;
30 want mijne oogen hebben Uwe Zaligheid gezien,
31 Die Gij bereid hebt voor het aangezicht van alle de volkeren:
32 een Licht tot verlichting der heidenen
en tot heerlijkheid van Uw volk Israël."
33 En Jozef en Zijne Moeder verwonderden zich over hetgeen van Hem gezegd werd.
34 En Simeon zegende Hem,
en zeide tot Maria Zijne Moeder:
"Zie,
deze wordt gezet tot een val en opstanding veler in Israël,
en tot een teeken dat wedersproken zal worden,
35 (en ook een zwaard zal door Uw zelfs ziele gaan),
opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden."

Anna:

- 36 En daar was Anna eene Profetes,
eene dochter Fanuëls,
uit den stam Aser;
deze was tot grooten ouderdom gekomen,
welke met haren man zeven jaren had geleefd van haren maagdom af;
37 en zij was eene weduwe van omtrent vier en tachtig jaren,
dewelke niet week uit den tempel,
met vasten
en bidden
God dienende nacht en dag.
38 En deze te dier ure daarbij komende,
heeft insgelijks den Heere beleden,
en sprak van Hem tot allen,
die de verlossing in Jeruzalem verwachtten.
39 En als zij alles voleindigd hadden wat naar de wet des HEEREN te doen was,
keerden zij weder naar Galiléa
tot hunne stad Nazaret.
40 En het Kindeken wies op
en werd versterkt in den geest
en vervuld met wijsheid,
en de genade Gods was over Hem.

De twaalfjarige Jezus in den tempel:

- 41 En Zijne Ouders reisden alle jaren naar Jeruzalem op het feest van Pascha.
42 En toen Hij twaalf jaren *oud* geworden was
en zij naar Jeruzalem opgegaan waren,

43 naar de gewoonte des feestdags,
 en de dagen *aldaar* voleindigd hadden,
 toen zij wederkeerden,
 bleef het Kind Jezus te Jeruzalem
 en Jozef en Zijne Moeder wisten 't niet;
 44 maar meenende dat Hij in 't gezelschap op den weg was,
 gingen zij eene dagreis
 en zochten Hem onder de magen
 en onder de bekenden.
 45 En als zij Hem niet vonden,
 keerden zij wederom naar Jeruzalem,
Hem zoekende.
 46 En het geschiedde na drie dagen,
 dat zij Hem vonden in den tempel,
 zittende in het midden der leeraren,
 hen hoorende
 en hen ondervragende;
 47 en allen, die Hem hoorden,
 ontzettekeden zich over Zijn verstand en antwoorden.
 48 En zij Hem ziende werden verslagen,
 en Zijne Moeder zeide tot Hem:
 "Kind,
 waarom hebt Gij ons zóó gedaan?
 Zie,
Uw vader en ik hebben U met angst gezocht."
 49 En Hij zeide tot hen:
 "Wat *is het* dat gij Mij gezocht hebt?
 Wist gij niet,
 dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?"
 50 En zij verstonden het woord niet,
 dat Hij tot hen sprak.
 51 En Hij ging met hen af,
 en kwam te Nazaret,
 en was hun onderdanig.
 En Zijne Moeder bewaarde alle deze dingen in haar hart;
 52 en Jezus nam toe in grootte
 en in wijsheid
 en in genade bij God en de menschen.

3

Het optreden van Johannes den Dooper:

1 En in het vijftiende jaar der regeering van den Keizer Tiberius,
 als Pontius Pilatus Stadhouder was over Judéa,
 en Herodes een Viervorst over Galiléa,
 en Filippus zijn broeder een Viervorst over Ituréa
 en over het land Trachonitis,
 en Lysanias,
 een Viervorst over Abiléne,
 2 onder de Hoogepriesters Annas en Kajafas,
 geschiedde het Woord Gods tot Johannes,
 den zoon van Zacharias,
 in de woestijn;
 3 en hij kwam in al het omliggende land des Jordaans,
 predikende den doop der bekeering tot vergeving der zonden,
 4 gelijk geschreven is in het boek der woorden van Jesaja den Profeet,
 zeggende:
 "De stem des roependen in de woestijn:

'Bereidt den weg des HEEREN,
 maakt Zijne paden recht:
 5 alle dal zal gevuld worden,
 en alle berg en heuvel zal vernederd worden,
 en de kromme *wegen* zullen tot eenen rechten *weg* worden,
 en de oneffene tot effene wegen,
 6 en alle vleesch zal de zaligheid Gods zien."
 7 Hij zeide dan tot de scharen,
 die uitkwamen om van hem gedoopt te worden:
 "Gij adderengebroadels,
 wie heeft u aangewezen te vlieden voor den komenden toom?
 8 Brengt dan vruchten voort der bekeering waardig;
 en begint niet te zeggen bij uzelve:
 'Wij hebben Abraham tot eenen vader';
 want ik zeg u,
 dat God zelfs uit deze steenen Abraham kinderen kan verwekken.
 9 En de bijl ligt ook alreede aan den wortel der boomen;
 alle boom dan die geen goede vrucht voortbrengt,
 wordt uitgehouwen
 en in het vuur geworpen.
 10 En de scharen vraagden hem,
 zeggende:
 "Wat zullen wij dan doen?"
 11 En hij antwoordende
 zeide tot hen:
 "Wie twee rokken heeft,
 deele hem mede, die er geen heeft,
 en wie spijze heeft,
 doe desgelijks."
 12 En er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden,
 en zeiden tot hem:
 "Meester,
 wat zullen wij doen?"
 13 En hij zeide tot hen:
 "Eischt niets meer dan hetgeen u gezet is."
 14 En hem vraagden ook de krijgslieden,
 zeggende:
 "En wij,
 wat zullen wij doen?"
 En hij zeide tot hen:
 "Doet niemand overlast
 en ontvreemdt niemand het zijne met bedrog
 en laat u vergenoegen met uw bezoldigingen."

Johannes' getuigenis over den Christus:

15 En als het volk verwachtte
 en allen in hunne harten overleiden van Johannes,
 of hij niet mogelijk de Christus ware,
 16 zoo antwoordde Johannes aan allen,
 zeggende:
 "Ik doop u wel met water,
 maar Hij komt,
Die sterker is dan ik,
Wien ik niet waardig ben den riem van Zijn schoenen te ontbinden:
Déze zal u doopen met den Heiligen Geest
 en met vuur;
 17 Wiens wan in Zijne hand is
 en Hij zal Zijnen dorschvloer dóórzuiveren

- en de tarwe zal Hij in Zijne schuur samenbrengen,
maar het kaf zal Hij met onuitblusschelijk vuur verbranden."
18 Hij dan ook nog vele andere dingen vermanende,
verkondigde den volke het Evangelie.

Johannes en Herodes:

- 19 Maar als Herodes de Viervorst van hem bestraft werd,
om den wille van Herodias,
de vrouw van Filippus zijnen broeder,
en over alle booze *stukken*,
die Herodes deed,
20 zoo heeft hij ook dit nog boven alles daartoe gedaan,
dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft.

Jezus gedoopt:

- 21 En het geschiedde,
toen al het volk gedoopt werd
en Jezus óók gedoopt was
en bad,
dat de hemel geopend werd,
22 en dat de Heilige Geest op Hem nederdaalde
in lichamelijke gedaante gelijk eene duive,
en dat er eene Stem geschiedde uit den hemel,
zeggende:
"Gij zijt Mijn geliefde Zoon,
in U heb Ik Mijn welbehagen."

Geslachtsregister van Jezus:

- 23 En Hij, Jezus, begon omtrent dertig jaren *oud* te wezen,
zijnde (alzo men meende)
de zoon van Jozef,
den *zoon* van Heli,
24 den *zoon* van Matthat,
den *zoon* van Levi,
den *zoon* van Melchi,
den *zoon* van Jannas,
den *zoon* van Jozef,
25 den *zoon* van Mattathias,
den *zoon* van Amos,
den *zoon* van Naüm,
den *zoon* van Esli,
den *zoon* van Naggai,
26 den *zoon* van Maäth,
den *zoon* van Mattathias,
den *zoon* van Semeï,
den *zoon* van Jozef,
den *zoon* van Juda,
27 den *zoon* van Johannes,
den *zoon* van Rhesa,
den *zoon* van Zorobabel,
den *zoon* van Salathiël,
den *zoon* van Neri,
28 den *zoon* van Melchi,
den *zoon* van Addi,
den *zoon* van Kosam,
den *zoon* van Elmodam,
den *zoon* van Er,
29 den *zoon* van Joses,

den *zoon* van Eliëzer,
den *zoon* van Jorim,
den *zoon* van Matthat,
den *zoon* van Levi,
30 den *zoon* van Simeon,
den *zoon* van Juda,
den *zoon* van Jozef,
den *zoon* van Jonan,
den *zoon* van Eljakim,
31 den *zoon* van Meleas,
den *zoon* van Maïnan,
den *zoon* van Mattatha,
den *zoon* van Nathan,
den *zoon* van David,
32 den *zoon* van Jesse,
den *zoon* van Obed,
den *zoon* van Boöz,
den *zoon* van Salmon,
den *zoon* van Nahasson,
33 den *zoon* van Aminadab,
den *zoon* van Aram,
den *zoon* van Esrom,
den *zoon* van Fares,
den *zoon* van Juda,
34 den *zoon* van Jakob,
den *zoon* van Isaäk,
den *zoon* van Abraham,
den *zoon* van Thara,
den *zoon* van Nachor,
35 den *zoon* van Saruch,
den *zoon* van Ragau,
den *zoon* van Falek,
den *zoon* van Heber,
den *zoon* van Sala,
36 den *zoon* van Kaïnan,
den *zoon* van Arfaxad,
den *zoon* van Sem,
den *zoon* van Noach,
den *zoon* van Lamech,
37 den *zoon* van Mathusala,
den *zoon* van Enoch,
den *zoon* van Jared,
den *zoon* van Malaleël,
den *zoon* van Kaïnan,
38 den *zoon* van Enos,
den *zoon* van Seth,
den *zoon* van Adam,
den *zoon* van God.

4

De verzoeking in de woestijn:

1 En Jezus, vol des Heiligen Geestes,
keerde wederom van den Jordaan
en werd door den Geest geleid in de woestijn,
2 en werd veertig dagen verzocht van den duivel,
en at gansch niet in die dagen;
en als dezelve geëindigd waren,

- zoo hongerde Hem ten laatste.
- 3 En de duivel zeide tot Hem:
"Indien Gij Gods Zoon zijt,
zeg tot dezen steen,
dat hij brood worde."
- 4 En Jezus antwoordde hem,
zeggende:
"Daar is geschreven,
dat de mensch bij brood alleen niet zal leven,
maar bij alle woord Gods."
- 5 En als Hem de duivel geleid had op eenen hoogen berg,
toonde hij Hem alle de koninkrijken der wereld in een oogenblik tijds;
6 en de duivel zeide tot hem:
"Ik zal u al deze macht
en de heerlijkheid dier *koninkrijken* geven;
want zij is mij overgegeven
en ik geef ze wien ik ook wil:
7 indien Gij dan mij zult aanbidden,
zoo zal het alles Uwe zijn."
- 8 En Jezus antwoordende
zeide tot hem:
"Ga weg van Mij satan;
want daar is geschreven:
'Gij zult den HEERE uwen God aanbidden
en Hem alleen dienen."
- 9 En hij leidde Hem naar Jeruzalem
en stelde Hem op de tinne des tempels,
en zeide tot Hem:
"Indien Gij de Zoon Gods zijt,
werp uzelf van hier nederwaarts;
10 want daar is geschreven,
dat Hij Zijne Engelen van U bevelen zal,
dat zij U bewaren zullen,
11 en dat zij U op de handen nemen zullen,
opdat Gij Uwen voet niet te eeniger tijd aan eenen steen stoot."
- 12 En Jezus antwoordende zeide tot Hem:
"Daar is gezegd:
'Gij zult den HEERE uwen God niet verzoeken."
13 En als de duivel alle verzoeking voleindigd had,
week hij van Hem voor eenen tijd.

In Galiléa:

- 14 En Jezus keerde weder door de kracht des Geestes naar Galiléa;
en het gerucht van Hem ging uit door het geheele omliggende land.
- 15 En Hij leerde in hunne Synagogen,
en werd van allen geprezen.

Verworpen te Nazaret:

- 16 En Hij kwam te Nazareth,
waar Hij opgevoed was,
en ging naar Zijne gewoonte op den dag des sabbats in de Synagoge,
en stond op om te lezen.
- 17 En Hem werd gegeven het boek van den profeet Jesaja;
en als Hij het boek opengedaan had,
vond Hij de plaats, waar geschreven was:
18 "De Geest des HEEREN is op Mij,
daarom heeft Hij Mij gezalfd;
Hij heeft Mij gezonden

om den armen het Evangelie te verkondigen,
om te genezen die gebroken zijn van harte,
19 om den gevangenen te prediken loslating
en den blinden het gezicht,
om de verslagenen henen te zenden in vrijheid,
om te prediken het aangename jaar des HEEREN."
20 En als Hij het boek toegedaan
en den dienaar wedergegeven had,
zat Hij neder;
en de oogen van allen in de Synagoge waren op Hem geslagen.
21 En Hij begon tot hen te zeggen:
"Heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld."
22 En zij gaven Hem allen getuigenis
en verwonderden zich over de aangename woorden,
die uit Zijnen mond voortkwamen,
en zeiden:
"Is deze niet de zoon Jozefs?"
23 En Hij zeide tot hen:
"Gij zult zonder twijfel tot Mij dit spreekwoord zeggen:
'Medicijnmeester, genees Uzelven;
wat wij gehoord hebben, dat in Kapernaüm geschied is,
doe *dat* ook hier in Uw vaderland."
24 En Hij zeide:
"Voorwaar Ik zeg u,
dat geen profeet aangenaam is in Zijn vaderland.
25 Maar Ik zeg u de waarheid,
daar waren vele weduwen in Israëel in de dagen van Elía,
toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was,
zoodat er groote hongersnood werd over het geheele land;
26 en tot geene van haar werd Elía gezonden
dan naar Sarepta Sidonis,
tot eene vrouw, *die* weduwe *was*.
27 En daar waren vele melaatschen in Israëel
ten tijde van den Profeet Elísa:
en geen van hen werd gereinigd
dan Naäman de Syriër."
28 En zij werden allen in de Synagoge met toorn vervuld,
als zij dit hoorden;
29 en opstaande wierpen zij Hem uit buiten de stad,
en leidden Hem op den top des bergs,
op denwelken hunne stad gebouwd was,
om Hem van de steilte af te werpen;
30 maar Hij, door het midden van hen doorgestaan zijnde, ging weg.

Een onreine geest uitgedreven:

31 En Hij kwam af naar Kapernaüm,
eene stad in Galiléa,
en leerde hen op de sabbatdagen.
32 En zij waren verslagen over Zijne leer,
want Zijn woord was met macht.
33 En in de Synagoge was een mensch
hebbende eenen geest eens onreinen duivels,
en hij riep uit met groote stem,
34 zeggende:
"Laat af,
wat hebben wij met u *te doen*,
gij Jezus Nazarener?
Zijt gij gekomen om ons te verderven?"

- Ik ken U Wie Gij zijt,
namelijk de Heilige Gods."
35 En Jezus bestrafte hem,
zeggende:
"Zwijg stil
en ga van hem uit."
En de duivel,
hem in 't midden geworpen hebbende,
voer van hem uit
zonder hem iets te beschadigen.
36 En daar kwam eene verbaasdheid over allen,
en zij spraken te zamen tot elkander,
zeggende:
"Wat woord is dit,
dat Hij met macht en kracht den onreinen geesten gebiedt
en zij varen uit!"
37 En dat gerucht van Hem ging uit
in alle plaatsen des omliggenden lands.

In het huis van Petrus:

- 38 En Jezus, opgestaan zijnde uit de Synagoge,
ging in het huis van Simon;
en Simons vrouws moeder was met eene groote koorts bevangen,
en zij baden Hem voor haar.
39 En staande boven haar,
bestrafte Hij de koorts,
en *de koorts* verliet haar;
en zij, van stonde aan opstaande, diende hen.
40 En als de zon onderging,
brachten allen, die krankten hadden,
met verscheiden ziekten *bevangen*,
die tot Hem,
en Hij leide een iegelijk van hen de handen op
en genas dezelve.
41 En er voeren ook duivelen uit van velen,
roepende
en zeggende:
"Gij zijt de Christus,
de Zone Gods."
En *hen* bestraffende,
liet Hij die niet spreken,
omdat zij wisten,
dat Hij de Christus was.

Rondreis door Galiléa:

- 42 En als het dag werd,
ging Hij uit
en trok naar eene woeste plaats;
en de scharen zochten Hem,
en kwamen tot bij Hem,
en hielden Hem op,
dat Hij van hen niet zoude weggaan.
43 Maar Hij zeide tot hen:
"Ik moet ook anderen steden
het Evangelie van het Koninkrijk Gods verkondigen,
want daartoe ben Ik uitgezonden."
44 En Hij predikte in de Synagogen van Galiléa.

5

De wonderbare vischvangst:

- 1 En het geschiedde,
als de schare op Hem aandrong
om het Woord Gods te hooren,
dat Hij stond bij het meer Gennésareth;
- 2 en Hij zag twee schepen aan *den oever* van 't meer liggende,
en de visschers waren daaruit gegaan
en spoelden de netten.
- 3 En Hij ging in een van die schepen,
hetwelk van Simon was,
en bad hem,
dat hij een weinig van 't land afstak;
en nederzittende
leerde Hij de scharen uit het schip.
- 4 En als Hij afliet van spreken,
zeide Hij tot Simon:
"Steek af naar de diepte,
en werpt uwe netten uit om te vangen."
- 5 En Simon antwoordde
en zeide tot Hem:
"Meester,
wij hebben den geheelen nacht over gearbeid
en niets gevangen;
doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen."
- 6 En als zij dat gedaan hadden,
besloten zij eene groote menigte visschen,
en hun net scheurde.
- 7 En zij wenkten hunne medegenooten,
die in het andere schip waren,
dat zij hen zouden komen helpen;
en zij kwamen
en vulden beide schepen,
zoodat zij bijna zonken.
- 8 En Simon Petrus *dat* ziende,
viel neder aan de knieën van Jezus,
zeggende:
"Heere, ga uit van mij,
want ik ben een zondig mensch."
- 9 Want verbaasdheid had hem bevangen,
en allen, die met hem waren,
over de vangst der visschen,
die zij gevangen hadden;
- 10 en desgelijks ook Jacobus en Johannes,
de zonen van Zebedeüs,
die Simons medegenooten waren.
En Jezus zeide tot Simon:
"Vrees niet;
van nu aan zult gij menschen vangen."
- 11 En als zij het schip aan land gestuurd hadden,
verlieten zij alles
en volgden Hem.

Een melaatsche genezen:

- 12 En het geschiedde,
als Hij in eene dier steden was,
zie,

- daar *was* een man vol melaatschheid;
 en Jezus ziende
 viel Hij op het aangezicht
 en bad Hem,
 zeggende:
 "Heere,
 zoo Gij wilt,
Gij kunt mij reinigen."
 13 En Hij, de hand uitstreckende,
 raakte Hem aan
 en zeide:
 "Ik wil,
 wordt gereinigd.
 En terstond ging de melaatschheid van Hem.
 14 En Hij gebod Hem,
 dat hij het niemand zeggen zoude,
 "maar ga henen",
 zeide Hij,
 "vertoon uzelf den Priester
 en offer voor uwe reiniging gelijk Mozes geboden heeft,
 hun tot een getuigenis."
 15 Maar het gerucht van Hem ging te meer voort,
 en vele scharen kwamen te zamen
 om Hem te hooren
 en door Hem genezen te worden van hunne krankheden,
 16 maar Hij vertrok in de woestijnen,
 en bad *aldaar*.

Een verlamde genezen:

- 17 En 't geschiedde op een dier dagen,
 dat Hij leerde,
 en *daar* zaten Farizeërs en Leeraars der wet,
 die van alle vlekken van Galiléa
 en Judéa
 en Jeruzalem gekomen waren;
 en de kracht des HEEREN was *daar*
 om hen te genezen.
 18 En zie,
eenige mannen brachten op een bed eenen mensch,
 die geraakt was,
 en zochten hem in te brengen
 en vóór Hem te leggen.
 19 En niet vindende waardoor zij Hem inbrengen mochten wegens de schare,
 zoo klommen zij op het dak,
 en lieten hem door de tichelen neder
 met het bed in het midden, vóór Jezus.
 20 En Hij,
 ziende hun geloof,
 zeide tot hem:
 "Mensch, uwe zonden zijn u vergeven."
 21 En de Schriftgeleerden en de Farizeërs begonnen te overdenken,
 zeggende:
 "Wie is deze,
 die *godslastering* spreekt?
 Wie kan de zonden vergeven dan God alleen?"
 22 Maar Jezus,
 hunne overdenkingen bekennde,
 antwoordde

- en zeide tot hen:
"Wat overdenkt gij in uwe harten?"
- 23 Wat is lichter,
te zeggen:
'Uwe zonden zijn u vergeven',
of te zeggen:
'Sta op
en wandel'?
- 24 Doch opdat gij moogt weten,
dat de Zoon des menschen macht heeft op de aarde de zonden te vergeven",
zeide Hij tot den geraakte:
"Ik zeg u,
sta op
en neem uw bed op,
en ga henen naar uw huis."
- 25 En hij terstond vóór hen opstaande,
en opgenomen hebbende hetgeen daar hij op gelegen had,
ging henen naar zijn huis,
God verheerlijkende.
- 26 En ontzetting heeft *hen* allen bevangen,
en zij verheerlijkten God
en werden vervuld met vreeze,
zeggende:
"Wij hebben heden ongeloofelijke dingen gezien."

Levi geroepen:

- 27 En na dezen ging Hij uit,
en zag eenen tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis,
en zeide tot hem:
"Volg mij."
- 28 En hij alles verlatende
stond op
en volgde hem.
- 29 En Levi richtte Hem een grooten maaltijd aan in zijn huis,
en daar was een groote schare van tollenaars
en van anderen die met hen aanzaten.
- 30 En hunne Schriftgeleerden en de Farizeërs murmureerden tegen de discipelen,
zeggende:
"Waarom eet en drinkt gij met tollenaars en zondaren?"
- 31 En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van noode,
maar die ziek zijn.
- 32 Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen,
maar zondaren tot bekeering."

Waarom vasten?

- 33 En zij zeiden tot Hem:
"Waarom vasten de discipelen van Johannes dikwijls
en doen gebeden,
desgelijks ook *de discipelen* der Farizeërs,
maar de uwe eten en drinken?"
- 34 Doch Hij zeide tot hen:
"Kunt gij de bruiloftskinderen,
terwijl de bruidegom bij hen is,
doen vasten?"
- 35 Maar de dagen zullen komen,
wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn:

- dan zullen zij vasten in die dagen."
36 En Hij zeide ook tot hen eene gelijkenis:
"Niemand zet eenen lap van een nieuw kleed op een oud kleed,
anders scheurt ook dat nieuwe *het oude*,
en de lap van het nieuwe komt met het oude niet overéén.
37 En niemand doet nieuwen wijn in oude *lederen* zakken;
anders zal de nieuwe wijn de *lederen* zakken doen bersten,
en de *wijn* zal uitgestort worden,
en de *lederen* zakken zullen verderven;
38 maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *lederen* zakken doen,
en zij worden beiden te zamen behouden.
39 En niemand, die ouden drinkt,
begeert terstond nieuwen;
want hij zegt:
"De oude is beter."

6

Jezus en de sabbat:

- 1 En het geschiedde op den tweeden eersten sabbat,
dat Hij door het gezaaide ging;
en Zijne discipelen plukten aren
en aten ze,
die wrijvende met de handen.
2 En sommigen der Farizeërs zeiden tot hen:
"Waarom doet gij wat niet geoorloofd is te doen op de sabbatten?"
3 En Jezus hun antwoordende
zeide:
"Hebt gij ook dat niet gelezen,
't welk David deed,
wanneer hem hongerde
en dengenen,
die met hem waren?
4 Hoe hij ingegaan is in het Huis Gods
en de toonbrooden genomen en gegeten heeft
en ook gegeven dengenen,
die met hem waren,
welke niet zijn geoorloofd te eten dan alleen den priesteren?"
5 En Hij zeide tot hen:
"De Zoon des menschen is een Heer ook van den sabbat."

De man met de verdorde hand genezen:

- 6 En het geschiedde ook op een anderen sabbat,
dat Hij in de Synagoge ging
en leerde.
En daar was een mensch,
en zijne rechterhand was dor;
7 en de Schriftgeleerden en de Farizeërs namen Hem waar,
of Hij op den sabbat genezen zoude,
opdat zij *eenige* beschuldiging tegen Hem mochten vinden.
8 Doch Hij kende hunne gedachten,
en zeide tot den mensch,
die de dorre hand had:
"Rijs op
en sta in 't midden."
En Hij opgestaan zijnde
stond *overeind*.
9 Zoo zeide dan Jezus tot hen:

- "Ik zal u vragen:
Wat is geoorloofd op de sabbatten,
goed te doen
of kwaad te doen?
Een mensch te behouden
of te verderven?"
- 10 En hen allen rondom aangezien hebbende,
zeide Hij tot den mensch:
"Strek uwe hand uit";
en hij deed alzoo,
en zijne hand werd hersteld,
gezond gelijk de andere.
- 11 En zij werden vervuld met uitzinnigheid
en spraken te zamen met elkander,
wat zij Jezus doen zouden.

De twaalf worden gekozen:

- 12 En het geschiedde in die dagen,
dat Hij uitging naar den berg om te bidden,
en Hij bleef den nacht over in het gebed tot God.
- 13 En als het dag was geworden,
riep Hij Zijne discipelen tot Zich
en verkoos er twaalf uit hen,
die Hij ook Apostelen noemde:
- 14 *namelijk* Simon, welken Hij ook Petrus noemde,
en Andréas zijnen broeder,
Jacobus
en Johannes,
Filippus
en Bartholomeüs;
- 15 Mattheüs
en Thomas;
Jacobus den *zoon* van Alfeüs
en Simon genaamd Zelotes;
- 16 Judas Jacobi
en Judas Iskariot, die ook de verrader geworden is.

De Bergrede:

- 17 En met hen afgekomen zijnde,
stond Hij op eene vlakke plaats
en *met Hem* de schare Zijner discipelen,
en eene groote menigte des volks van geheel Judéa
en Jeruzalem
en van den zeekant van Tyrus en Sidon,
18 die gekomen waren om Hem te hooren
en om van hunne ziekten genezen te worden,
en die van onreine geesten gekweld waren;
en zij werden genezen.
- 19 En al de schare zocht Hem aan te raken;
want daar ging kracht van Hem uit,
en Hij genas ze allen.

De zaligsprekingen:

- 20 En Hij, Zijne oogen opslaande over Zijne discipelen,
zeide:
"Zalig zijt gij armen;
want uwer is het Koninkrijk Gods.
- 21 Zalig zijt gij, die nu hongert,

- want gij zult verzadigd worden.
 Zalig zijt gij, die nu weent,
 want gij zult lachen.
- 22 Zalig zijt gij, wanneer u de menschen haten,
 en wanneer zij u afscheiden
 en smaden
 en uwen naam als kwaad verwerpen,
 om des Zoons des menschen wille.
- 23 Verblijdt u te dien dage
 en zijt vroolijk,
 want zie,
 uw loon is groot in den hemel;
 want hunne vaderen deden desgelijks den Profeten.
- 24 Maar wee u, gij rijken,
 want gij hebt uwen troost weg.
- 25 Wee u, die verzadigd zijt,
 want gij zult hongeren.
 Wee u, die nu lacht,
 want gij zult treuren en weenen.
- 26 Wee u, wanneer alle de menschen wèl van u spreken,
 want hunne vaderen deden desgelijks den valschen Profeten.

Over den omgang met anderen:

- 27 Maar ik zeg ulieden, die *dít* hoort:
 Hebt uwe vijanden lief,
 doet wèl dengenen, die u haten.
- 28 Zegent degenen, die u vervloeken,
 en bidt voor degenen, die u geweld doen.
- 29 Dengene, die u aan de wang slaat,
 biedt ook de andere;
 en dengene, die u den mantel neemt,
 verhindert ook den rok niet *te nemen*;
- 30 maar geef een iegelijk, die van u begeert,
 en van dengene, die het uwe neemt, eisch niet weder.
- 31 En gelijk gij wilt,
 dat u de menschen doen zullen,
 doet gij hun ook desgelijks.
- 32 En indien gij liefhebt, die u liefhebben,
 wat dank hebt gij?
 Want ook de zondaars hebben lief degenen, die hen liefhebben.
- 33 En indien gij goed doet dengenen, die u goed doen,
 wat dank hebt gij?
 Want ook de zondaars doen hetzelfde.
- 34 En indien gij leent dengenen van welke gij hoopt weder te ontvangen;
 wat dank hebt gij?
 Want ook de zondaars leenen den zondaren,
 opdat zij evengelijk weder mogen ontvangen.
- 35 Maar hebt uwe vijanden lief
 en doet goed
 en leent niet zonder iets weder te hopen;
 en uw loon zal groot zijn,
 en gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn;
 want Hij is goedertieren over de ondankbaren en boozen.
- 36 Weest dan barmhartig gelijk ook uw Vader barmhartig is.
- 37 En oordeelt niet,
 en gij zult niet geoordeeld worden;
 verdoemt niet,
 en gij zult niet verdoemd worden;

- laat los,
en gij zult losgelaten worden;
38 geeft,
en u zal gegeven worden;
eene goede, neergedrukte en geschudde en overloopende maat
zal men in uwen schoot geven;
want met dezelfde maat waarmede gijlieden meet,
zal ulieden wedergemeten worden."
39 En Hij zeide tot hen eene gelijkenis:
"Kan ook wel een blinde eenen blinde op den weg leiden?
Zullen zij niet beiden in de gracht vallen?
40 De discipel is niet boven zijnen meester,
maar een iegelijk volmaakt *discipel* zal zijn gelijk zijn meester.
41 En wat ziet gij den splinter,
die in uws broeders oog is,
en den balk,
die in uw eigen oog is,
bemerkt gij niet?
42 Of hoe kunt gij tot uwen broeder zeggen:
'Broeder, laat toe, dat ik den splinter, die in uw oog is, uitdoe',
daar gij zelf den balk, die in uw oog is, niet ziet?
Gij geveinsde,
doe eerst den balk uit uw oog,
en dan zult gij bezien om den splinter uit te doen,
die in uws broeders oog is.
43 Want het is geen goede boom,
die kwade vrucht voortbrengt,
en geen kwade boom,
die goede vrucht voortbrengt.
44 Want iedere boom wordt uit zijn eigen vrucht gekend;
want men leest geen vijgen van doornen,
en men snijdt geene druif van bramen.
45 De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten,
en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten;
want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond.
46 En wat noemt gij mij Heere, Heere,
en doet niet hetgeen, dat Ik zeg?"

Het huis op de rots en op het zand:

- 47 Een iegelijk, die tot Mij komt
en Mijne woorden hoort
en dezelve doet,
ik zal u toonen wien hij gelijk is.
48 Hij is gelijk een mensch,
die een huis bouwde,
en groef,
en verdiepte,
en leide het fundament op eene steenrots:
als nu de hooge vloed kwam,
zoo sloeg de waterstroom tegen dat huis aan,
en kon het niet bewegen,
want het was op de steenrots gegrond.
49 Maar wie ze gehoord en niet gedaan zal hebben,
is gelijk een mensch,
die een huis bouwde,
op de aarde zonder fundament:
tegen hetwelk de waterstroom aansloeg,
en het viel terstond,

en de val van dat huis was groot."

7

De knecht van den hoofdman te Kapernaüm genezen:

- 1 Nadat Hij nu alle Zijne woorden voleindigd had
ten aanhoore des volks,
ging Hij in te Kapernaüm.
- 2 En een dienstknecht van een zeker hoofdman over honderd,
die hem zeer waard was,
krank zijnde,
lag op zijn sterven.
- 3 En van Jezus gehoord hebbende,
zond hij tot Hem de Ouderlingen der Joden,
Hem biddende,
dat Hij wilde komen
en zijnen dienstknecht gezond maken.
- 4 Deze nu tot Jezus gekomen zijnde,
baden hem ernstiglijk,
zeggende:
"Hij is waardig,
dat Gij hem dat doet;
want hij heeft ons volk lief
en heeft zelf ons de Synagoge gebouwd."
- 5 En Jezus ging met hen.
En als Hij nu niet verre van het huis was,
zond de hoofdman over honderd tot Hem *eenige* vrienden
en zeide tot Hem:
"Heere, neem de moeite niet;
want ik ben niet waardig,
dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen:
7 daarom heb ik ook mijzelf niet waardig geacht om tot U te komen;
maar zeg *het* met een woord,
en mijn knecht zal genezen worden.
- 8 Want ik ben óók een mensch onder de macht *van anderen* gesteld,
hebbende krijgsknechten onder mij,
en ik zeg tot dezen:
'Ga'
en hij gaat;
en tot den anderen:
'Kom',
en hij komt;
en tot mijnen dienstknecht:
'Doe dat',
en hij doet *het*."
- 9 En Jezus dit hoorende,
verwonderde zich over hem,
en Zich omkeerende
zeide tot de schare,
die Hem volgde:
"Ik zeg ulieden,
Ik heb zoo groot geloof zelfs in Israël niet gevonden."
- 10 En die gezonden waren,
wedergekeerd zijnde in het huis,
vonden den kranken dienstknecht gezond.

De opwekking van den jongeling te Naïn:

- 11 En het geschiedde op den volgenden *dag*,
dat hij ging naar eene stad,
genaamd Naïn,
en met Hem gingen vele van Zijne discipelen
en eene groote schare.
- 12 En als Hij de poort der stad genaakte,
ziedaar,
een doode werd uitgedragen,
die een eeniggeboren zoon zijner moeder *was*,
en zij *was* weduwe,
en eene groote schare van de stad *was* met haar.
- 13 En de Heere haar ziende,
werd innerlijk met ontferming over haar bewogen,
en zeide tot haar:
"Ween niet."
- 14 En Hij ging toe
en raakte de baar aan,
de dragers nu stonden stil
en Hij zeide:
"Jongeling, Ik zeg u, sta op."
- 15 En de doode zat overeind
en begon te spreken,
en hij gaf hem aan zijne moeder.
- 16 En vreeze beving hen allen,
en zij verheerlijkten God,
zeggende:
"Een groot Profeet is onder ons opgestaan",
en:
"God heeft Zijn volk bezocht."
- 17 En dit gerucht van Hem ging uit in geheel Judéa
en in al het omliggende land.

De vraag van Johannes den Dooper:

- 18 En de discipelen van Johannes boodschapten hem van alle deze dingen.
- 19 En Johannes,
zekere twee van zijne discipelen tot zich geroepen hebbende,
zond hen tot Jezus,
zeggende:
"Zijt Gij Degene,
Die komen zoude,
of verwachten wij eenen anderen?"
- 20 En als de mannen tot hem gekomen waren,
zeiden zij:
"Johannes de Dooper heeft ons tot U afgezonden,
zeggende:
"Zijt Gij, Die komen zoude,
of verwachten wij eenen anderen?"
- 21 En in die ure genas Hij er velen
van ziekten
en kwalen
en booze geesten,
en velen blinden gaf Hij het gezicht.
- 22 En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"Gaat henen
en boodschapt Johannes wéder de dingen,
die gij gezien en gehoord hebt,

namelijk dat de blinden ziende worden,
de kreupelen wandelen,
de melaatschen gereinigd worden,
de dooven hooren,
de dooden opgewekt worden,
den armen het Evangelie verkondigd wordt;
23 en zalig is hij,
die aan Mij niet zal geërgerd worden."

Johannes de Dooper verdedigd:

24 Als nu de boden van Johannes weggegaan waren,
begon Hij van Johannes tot de scharen te zeggen:
"Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen?
Een riet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
25 Maar wát zijt gij uitgegaan te zien?
Een mensch met zachte kleederen bekleed?
Zie,
die in heerlijke kleeding en wellust zijn,
die zijn in de koninklijke hoven.
26 Maar wát zijt gij uitgegaan te zien?
Een profet?
Ja, ik zeg u,
ook veel meer dan een profet.
27 Deze is het,
van welken geschreven is:
'Zie,
Ik zende Mijnen Engel voor Uw aangezicht,
die Uwen weg voor U henen bereiden zal.'
28 Want Ik zeg ulieden,
onder die van vrouwen geboren zijn,
is niemand meerder dan Johannes de Dooper;
maar de minste in het Koninkrijk Gods is meerder dan hij.
29 En al het volk Hem hoorende,
en de tollenaars,
die met den doop van Johannes gedoopt waren,
rechtvaardigden God;
30 maar de Farizeërs en de Wetgeleerden
hebben den raad Gods tegen zichzelf verworpen,
van hem niet gedoopt zijnde."
31 En de Heere zeide:
'Bij wien zal Ik dan de menschen van dit geslacht vergelijken,
en wien zijn zij gelijk?
32 Zij zijn gelijk den kinderen,
die op de markt zitten
en elkander toeroepen
en zeggen:
'Wij hebben u op de fluit gespeeld
en gij hebt niet gedanst;
wij hebben u klaagliederen gezongen
en gij hebt niet geweend.'
33 Want Johannes de Dooper is gekomen,
noch brood etende
noch wijn drinkende,
en gij zegt:
'Hij heeft den duivel.'
34 De Zoon des menschen is gekomen,
etende en drinkende,
en gij zegt:

"Zie daar een mensch,
die een vraat en wijnzuiper is,
een vriend van tollenaars en zondaren."
35 Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van alle hare kinderen."

De zondares in het huis van Simon den Farizeër:

36 En een der Farizeërs bad Hem,
dat Hij met hem ate:
en ingegaan zijnde in des Farizeërs huis
zat hij aan.
37 En zie,
eene vrouw in de stad,
welke eene zondares was,
verstaande dat Hij in des Farizeërs huis aanzat,
bracht eene albasten flesch met zalve,
38 en staande achter aan Zijne voeten weenende,
begon zij Zijne voeten nat te maken met tranen,
en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd,
en kuste Zijne voeten,
en zalfde ze met de zalve.
39 En de Farizeër,
die Hem genood had,
zulks ziende,
sprak bij zichzelf,
zeggende:
"Deze, indien Hij een Profeet ware,
zoude wel weten,
wat en hoedanige vrouw deze is
die Hem aanraakt;
want zij is eene zondares."
40 En Jezus antwoordende
zeide tot hem:
"Simon, Ik heb u wat te zeggen."
En hij sprak:
"Meester, zeg het."
41 *Jezus zeide:* "Een zeker schuldeheer had twee schuldenaars;
de één was schuldig vijfhonderd penningen
en de ander vijftig;
42 en als zij niet hadden om te betalen,
schold hij het hun beiden kwijt.
Zeg dan,
wie van deze zal Hem meer liefhebben?"
43 En Simon antwoordende zeide:
"Ik acht,
dat hij 't is,
wien hij het meeste kwijtgescholden heeft."
En hij zeide tot hem:
"Gij hebt recht geoordeeld."
44 En Hij Zich omkeerende naar de vrouw,
zeide tot Simon:
"Ziet gij deze vrouw?
Ik ben in uw huis gekomen;
water hebt gij niet tot Mijne voeten gegeven,
maar deze heeft Mijne voeten met tranen nat gemaakt
en met het haar van haar hoofd afgedroogd.
45 Gij hebt Mij geenen kus gegeven,
maar deze, van dat zij ingekomen is,
heeft niet afgelaten Mijne voeten te kussen.

46 Met olie hebt gij Mijn hoofd niet gezalfd,
maar deze heeft Mijne voeten met zalf gezalfd.
47 Daarom zeg Ik u,
hare zonden zijn *haar* vergeven,
die vele waren,
want zij heeft veel liefgehad;
maar dien weinig vergeven wordt,
die heeft weinig lief."
48 En Hij zeide tot haar:
"Uwe zonden zijn *u* vergeven."
49 En die mede-aanzaten,
begonnen te zeggen bij zichzelf:
"Wie is deze,
die ook de zonden vergeeft?"
50 Maar Hij zeide tot de vrouw:
"Uw geloof heeft u behouden,
ga henen in vrede."

8

De dienende vrouwen:

1 En het geschiedde daarna,
dat Hij reisde van de ééne stad en vlek tot de andere,
predikende en verkondigende het Evangelie van het Koninkrijk Gods,
en de twaalve *waren* met Hem,
2 en sommige vrouwen,
die van booze geesten en krankheden genezen waren,
namelijk Maria Magdalena,
van welke zeven duivelen tuitgegaan waren,
3 en Johanna de huisvrouw van Chuzas,
den rentmeester van Herodes,
en Susanna,
en vele andere,
die Hem dienden van hare goederen.

De gelijkenis van het zaad:

4 Als nu eene groote schare bijeenvergaderde,
en zij van alle steden tot Hem kwamen,
zoo zeide hij door gelijkenis:
5 "Een zaaier ging uit om zijn zaad te zaaien;
en als hij zaaide viel het ééne bij den weg,
en werd vertreden,
en de vogelen des hemels aten dat op;
6 en het andere viel op eene steenrots,
en opgewassen zijnde is het verdord,
omdat het geen vochtigheid had;
7 en het andere viel in het midden van de doornen,
en de doornen mede opwassende verstikten hetzelve;
8 en het andere viel op de goede aarde,
en opgewassen zijnde bracht het honderdvoudige vrucht voort."
Dit zeggende
riep Hij:
"Wie ooren heeft om te hooren,
die hoore."

De gelijkenis van het zaad verklaard:

9 En Zijne discipelen vraagden Hem,
zeggende:

- "Wat mag deze gelijkenis wezen?"
- 10 En Hij zeide:
"U is 't gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan;
maar tot de anderen *spreek Ik* in gelijkenissen,
opdat zij ziende niet zien
en hoorende niet verstaan.
- 11 Dit nu is de gelijkenis:
Het zaad is het Woord Gods.
- 12 En die bij den weg *bezaaid worden* zijn deze,
die hooren;
daarna komt de duivel
en neemt het woord uit hun hart weg,
opdat zij niet zouden gelooven
en zalig worden.
- 13 En die op de steenrots *bezaaid worden* zijn deze,
die, wanneer zij het gehoord hebben,
het woord met vreugde ontvangen;
en deze hebben geenen wortel,
die maar voor eenen tijd gelooven
en in den tijd der verzoeking wijken zij af.
- 14 En dat in de doornen valt,
deze zijn, die gehoord hebben,
en henengaande verstikt worden
door de zorgvuldigheden
en rijkdom
en wellusten des levens,
en voldragen geen *vrucht*.
- 15 En dat in de goede aarde *valt* zijn deze,
die het woord gehoord hebbende,
't zelve in een eerlijk en goed hart bewaren
en in volständigkeit vruchten voortbrengen.

Alles komt aan het licht:

- 16 En niemand, die eene kaars ontsteekt,
bedekt dezelve met een vat
of zet ze onder een bed,
maar zet ze op eenen kandelaar,
opdat degenen, die inkomen,
het licht zien mogen.
- 17 Want daar is niets verborgen,
dat niet openbaar zal worden,
noch heimelijk,
dat niet bekend zal worden
en in 't openbaar komen.
- 18 Ziet dan hoe gij hoort;
want zoo wie heeft,
dien zal gegeven worden;
en zoo wie niet heeft,
ook hetgeen hij meent te hebben,
zal van hem genomen worden."

Jezus verwanten:

- 19 En Zijne moeder en *zijne* broeders kwamen tot Hem,
en konden bij Hem niet komen vanwege de schare.
- 20 En Hem werd geboodschapt *van eenigen*,
die zeiden:
"Uwe Moeder en uwe broeders staan daar buiten,
begeerende U te zien."

21 Maar Hij antwoordde
en zeide tot hen:
"Mijne moeder en Mijne broeders zijn deze,
die Gods Woord hooren
en hetzelfde doen."

De storm op zee:

22 En het geschiedde in een van die dagen,
dat Hij in een schip ging
en Zijne discipelen *met Hem*;
en Hij zeide tot hen:
"Laat ons overvaren aan de andere zijde des meers."
En zij staken af.

23 En als zij voeren,
viel Hij in slaap;
en daar kwam een storm van wind op het meer,
en zij werden vol *water*
en waren in nood.

24 En zij gingen tot Hem
en wekten Hem op,
zeggende:
"Meester, Meester, wij vergaan."
En Hij opgestaan zijnde
bestrafte den wind en de watergolven,
en zij hielden op,
en daar werd stilte.

25 En Hij zeide tot hen:
"Waar is uw geloof?"
Maar zij bevreesd zijnde
verwonderden zich,
zeggende tot elkander:
"Wie is toch Deze,
dat Hij ook de winden en het water gebiedt
en zij zijn Hem gehoorzaam!"

De bezetene in het land der Gadarenen:

26 En zij voeren voort naar het land der Gadarenen,
hetwelk is tegenover Galiléa.

27 En als Hij aan het land uitgegaan was,
ontmoette Hem een zeker man uit de stad,
die over langen tijd met duivelen was bezeten geweest;
en hij was met geen kleederen bekleed,
en bleef in geen huis,
maar in de graven.

28 En hij Jezus ziende
en zeer roepende,
viel voor Hem neder,
en zeide met eene groote stem:
"Wat heb ik met U te doen, Jezus,
Gij Zoon Gods des Allerhoogsten?
Ik bid U,
dat Gij mij niet pijnigt."

29 Want Hij had den onreinen geest geboden,
dat hij van den mensch zoude uitvaren;
want hij had hem menigen tijd bevangen gehad,
en hij werd met ketenen en met boeien gebonden
om bewaard te zijn,
en hij verbrak de banden

- en werd van den duivel gedreven in de woestijnen.
- 30 En Jezus vroegde hem,
zeggende:
"Welke is uw naam?"
En hij zeide:
"Legio":
want vele duivelen waren in hem gevaren.
- 31 En zij baden Hem,
dat Hij hun niet gebieden zoude in den afgrond henen te varen.
- 32 En aldaar was eene kudde veler zwijnen weidende op den berg;
en zij baden Hem,
dat Hij hun wilde toelaten in dezelve te varen;
en Hij liet het hun toe.
- 33 En de duivelen,
uitvarende van den mensch,
voeren in de zwijnen;
en de kudde stortte van de steilte af in het meer,
en versmoorde.
- 34 En die ze weidden,
ziende hetgeen geschied was,
zijn gevluht
en henengaande
boodschapten het in de stad en op het land.
- 35 En zij gingen uit om te zien hetgeen geschied was,
en kwamen tot Jezus
en vonden den mensch,
van welken de duivelen uitgevaren waren,
zittende aan de voeten van Jezus,
gekleed
en wèl bij zijn verstand;
en zij werden bevreesd.
- 36 En ook die het gezien hadden,
verhaalden hun,
hoe de bezetene was verlost geworden.
- 37 En de geheele menigte van het onliggende land der Gadarenen baden Hem,
dat Hij van hen wegging,
want zij waren met groote vreeze bevangen;
en Hij in het schip gegaan zijnde
keerde wederom.
- 38 En de man,
van welken de duivelen uitgevaren waren,
bad Hem,
dat hij mocht bij Hem zijn.
Maar Jezus liet hem vàn Zich gaan,
zeggende:
- 39 "Keer weder naar uw huis,
en vertel wat groote dingen u God gedaan heeft."
En hij ging henen,
door de geheele stad verkondigende wat groote dingen Jezus hem gedaan had.

Het dochtertje van Jairus en de kranke vrouw:

- 40 En het geschiedde als Jezus wederkeerde,
dat Hem de schare ontving;
want zij waren allen Hem verwachtende.
- 41 En zie,
daar kwam een man,
wiens naam was Jairus,
en Hij was een overste der Synagoge;

en hij viel aan de voeten van Jezus
en bad hem,
dat hij in zijn huis wilde komen;
42 want hij had eene éénige dochter van omtrent twaalf jaren,
en deze lag op haar sterven.
En als hij henenging,
zoo verdrongen hem de scharen.
43 En eene vrouw, die twaalf jaren lang den vloed des bloeds gehad had,
welke al haren leeftocht aan medicijnmeesters ten koste gelegd had
en van niemand had kunnen genezen worden,
44 van achteren tot Hem komende,
raakte den zoom Zijns kleeds aan;
en terstond stelpte de vloed haars bloeds.
45 En Jezus zeide:
"Wie is het,
die Mij heeft aangeraakt?"
En als zij het allen ontkenden,
zeide Petrus en die met Hem waren:
"Meester, de scharen drukken en verdringen U,
en zegt Gij:
'Wie is het,
die Mij aangeraakt heeft?'"
46 En Jezus zeide:
"Iemand heeft Mij aangeraakt;
want Ik heb bekend,
dat kracht van Mij uitgegaan is."
47 De vrouw nu ziende,
dat zij niet verborgen was,
kwam bevende,
en voor Hem nedervallende
verklaarde Hem voor al het volk
om wat oorzaak zij Hem aangeraakt had,
en hoe zij terstond genezen was.
48 En hij zeide tot haar:
"Dochter, wees welgemoed,
uw geloof heeft u behouden;
ga henen in vrede."
49 Als Hij nog sprak,
kwam daar een van *het huis van* den overste der Synagoge,
zeggende tot Hem:
"Uwe dochter is gestorven;
wees den Meester niet moeilijk."
50 Maar Jezus *dat* hoorende
antwoordde hem,
zeggende:
"Vrees niet,
geloof alleenlijk,
en zij zal behouden worden."
51 En als Hij in het huis kwam,
liet Hij niemand in komen
dan Petrus
en Jacobus
en Johannes,
en den vader en de moeder des kinds.
52 En zij schreiden allen
en maakten misbaar over haar.
En Hij zeide;
"Schreit niet;

- zij is niet gestorven,
maar zij slaapt."
53 En zij belachten Hem,
wetende dat zij gestorven was.
54 Maar als Hij ze allen uitgedreven had,
greep Hij hare hand
en riep,
zeggende:
"Kind,
sta op."
55 En haar geest keerde weder,
en zij is terstond opgestaan;
en Hij gebod,
dat men haar te eten geven zoude.
56 En hare ouders ontzettek zich;
en Hij beval hun,
dat zij niemand zouden zeggen hetgeen geschied was.

9

De twaalf worden uitgezonden:

- 1 En Zijne twaalf discipelen samengeropen hebbende,
gaf Hij hun kracht en macht over alle de duivelen,
en om ziekten te genezen;
2 en zond ze henen om te prediken het Koninkrijk Gods,
en de zieken gezond te maken.
3 En Hij zeide tot hen:
"Neemt niets mede tot den weg,
noch staven,
noch male,
noch brood,
noch geld;
noch iemand van u zal twee rokken hebben.
4 En in wat huis gij ook zult ingaan,
blijft aldaar,
en gaat van daar uit.
5 En zoo wie u niet zullen ontvangen,
uitgaande van die stad,
schudt ook het stof af van uwe voeten,
tot een getuigenis tegen hen.
6 En zij uitgaande doorgingen alle de vlekken,
verkondigende het Evangelie,
en genezende *de zieken* overal.

Herodes en Jezus:

- 7 En Herodes de Viervorst hoorde alle de dingen,
die van Hem geschiedden,
en was twijfelmoedig,
omdat van sommigen gezegd werd,
dat Johannes van de dooden was opgestaan;
8 en van sommigen,
dat Elia verschenen was;
en *van* anderen,
dat een profeet van de ouden was opgestaan.
9 En Herodes zeide:
"Johannes heb ik onthoofd:
Wie is nu deze,
van welken ik zulke dingen hoor?"

En hij zocht hem te zien.

De terugkomst der twaalf:

- 10 En de Apostelen wedergekeerd zijnde,
verhaalden Hem al wat zij gedaan hadden.
En Hij nam hen mede,
en vertrok alleen in eene woeste plaats der stad genaamd Bethsaïda.
- 11 En de scharen *dat* verstaande,
volgden Hem;
en Hij ontving ze,
en sprak tot hen van het Koninkrijk Gods;
en die genezing van noode hadden,
maakte Hij gezond.

De wonderbare spijziging der vijfduizend:

- 12 En de dag begon te dalen;
en de twaalve tot Hem komende,
zeiden tot Hem:
"Laat de schare van U,
opdat zij henengaande
in de omliggende vlekken
en in de dorpen herberg nemen mogen
en spijze vinden;
want zij zijn hier in eene woeste plaats."
- 13 Maar Hij zeide tot hen:
"Geeft gij hun te eten."
En zij zeiden:
"Wij hebben niet meer
dan vijf brooden
en twee visschen;
tenzij dan dat wij henengaan
en spijze koopen voor al dit volk."
- 14 Want daar waren omtrent vijfduizend mannen.
Doch Hij zeide tot Zijne discipelen:
"Doet hen nederzitten bij afdeelingen,
elk van vijftig."
- 15 En zij deden alzoo,
en deden ze allen nederzitten.
- 16 En Hij de vijf brooden
en de twee visschen genomen hebbende,
zag op naar den hemel
en zegende die
en brak ze,
en gaf ze den discipelen om der schare voor te leggen.
- 17 En zij aten
en werden allen verzadigd;
en daar werd opgenomen hetgeen hun van de brokken overgeschoten was,
twaalf korven.

De belijdenis van Petrus:

- 18 En het geschiedde,
als Hij alleen was biddende,
dat de discipelen met Hem waren,
en Hij vraagde hen,
zeggende:
"Wie zeggen de scharen,
dat Ik ben?"
- 19 En zij antwoordende

zeiden:
"Johannes de Dooper";
en anderen:
'Elía';
en anderen,
dat eenig profeet van de ouden opgestaan is."
20 En Hij zeide tot hen:
"Maar gijlieden,
wie zegt gij,
dat Ik ben?"
En Petrus antwoordende
zeide:
"De Christus Gods."

Eerste lijdensaankondiging:

21 En Hij gebod hun scherpelijk
en beval,
dat zij dit niemand zeggen zouden,
22 zeggende:
"De Zoon des menschen moet veel lijden,
en verworpen worden van de Ouderlingen
en Overpriesters
en Schriftgeleerden,
en gedood,
en ten derden dage opgewekt worden."

Over de navolging van Christus:

23 En Hij zeide tot allen:
"Zoo iemand achter Mij wil komen,
die verloochene zichzelf
en neme zijn kruis dagelijks op
en volge Mij,
24 want zoo wie zijn leven behouden wil,
die zal het verliezen;
maar zoo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwille,
die zal het behouden.
25 Want wat baat het een mensch,
die de geheele wereld zoude winnen,
en zichzelf verliezen
of schade *zijns zelfs* lijden?
26 Want zoo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben,
diens zal de Zoon des menschen zich schamen,
wanneer Hij komen zal in Zijne heerlijkheid
en *in de heerlijkheid* des Vaders
en der heilige Engelen.
27 En Ik zeg u waarlijk,
daar zijn sommigen dergenen,
die hier staan,
die den dood niet zullen smaken,
totdat zij het Koninkrijk Gods zullen gezien hebben."

De verheerlijking op den berg:

28 En het geschiedde omtrent acht dagen na deze woorden,
dat Hij medenam Petrus en Johannes en Jacobus,
en klom op den berg om te bidden.
29 En als Hij bad,
werd de gedaante Zijns aangezichts veranderd,
en Zijne kleeding wit *en* zeer blinkende.

30 En zie,
twee mannen spraken met Hem,
welke waren Mozes en Elía;
31 dewelke,
gezien zijnde in heerlijkheid,
zeiden Zijnen uitgang,
dien Hij zoude volbrengen te Jeruzalem.
32 Petrus nu
en die met hem *waren*,
waren met slaap bezwaard;
en ontwaakt zijnde
zagen zij Zijne heerlijkheid
en de twee mannen,
die bij Hem stonden.
33 En het geschiedde
als zij van Hem afscheidde,
zoo zeide Petrus tot Jezus:
"Meester,
het is goed,
dat wij hier zijn;
en laat ons drie tabernakelen maken,
voor U eenen,
en voor Mozes eenen,
en voor Elía eenen",
niet wetende wat hij zeide.
34 Als hij nu dit zeide,
kwam eene wolk
en overschaduwde hen:
en zij werden bevreesd,
als die in de wolk ingingen.
35 En daar geschiedde eene Stem uit de wolk,
zeggende:
"Deze is Mijn geliefde Zoon,
hoort Hem."
36 En als de stem geschiedde,
zoo werd Jezus alleen gevonden.
En zij zwegen stil,
en verhaalden in die dagen niemand iets
van hetgeen zij gezien hadden.

De maanzieke knaap genezen:

37 En het geschiedde des daags daaraan,
als zij van den berg afkwamen,
dat Hem eene groote schare in 't gemoet kwam.
38 En zie,
een man van de schare riep uit,
zeggende:
"Meester,
ik bid u,
zie toch mijnen zoon,
want hij is mij een eeniggeborene:
39 en zie,
een geest neemt hem,
en van stonde aan roept hij,
en hij scheurt hem,
dat hij schuimt,
en wijkt nauwelijks van hem
en verplettert hem;

- 40 en ik heb Uwe discipelen gebeden,
dat zij hem zouden uitwerpen,
en zij hebben niet gekund.
- 41 En Jezus antwoordende
zeide:
"O ongeloovig en verkeerd geslacht,
hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn
en ulieden verdragen?
Breng uwen zoon hier."
- 42 En nog als hij *naar Hem* toekwam,
scheurde hem de duivel
en verscheurde *hem*;
maar Jezus bestrafte den onreinen geest,
en maakte het kind gezond
en gaf hem zijnen vader weder.

Tweede lijdensaankondiging:

- 43 En zij werden allen verslagen over de grootdadigheid Gods.
En als zij allen zich verwonderden over alle de dingen,
die Jezus gedaan had,
zeide Hij tot Zijne discipelen:
44 "Legt gij deze woorden in uwe ooren:
want de Zoon des menschen zal overgeleverd worden in der menschen handen."
45 Maar zij verstonden dit woord niet,
en het was voor hen verborgen,
alzo dat zij het niet begrepen;
en zij vreesden van dat woord Hem te vragen.

Twistvraag onder de discipelen:

- 46 En daar rees eene overlegging onder hen,
namelijk wie van hen de meeste ware.
- 47 Maar Jezus,
ziende de overlegging hunner harten,
nam een kindeken,
en stelde dat bij Zich,
48 en zeide tot hen:
"Zoo wie dit kindeken ontvangen zal in Mijnen Naam,
die ontvangt Mij;
en zoo wie Mij ontvangen zal,
die ontvangt Hem, die Mij gezonden heeft.
Want wie de minste onder u allen is,
die zal groot zijn."
- 49 En Johannes antwoordde
en zeide:
"Meester,
wij hebben eenen gezien,
die in Uwen Naam de duivelen uitwierp,
en wij hebben het hem verboden,
omdat hij U met ons niet volgt."
- 50 En Jezus zeide tot hem:
"Verbiedt het niet,
want wie tegen ons niet is,
die is vóór ons."

De Samaritanen willen Jezus niet ontvangen:

- 51 En het geschiedde als de dagen Zijner opneming vervuld werden,
zoo richtte Hij Zijn aangezicht om naar Jeruzalem te reizen,
52 en Hij zond boden uit voor Zijn aangezicht;

- en zij henengereisd zijnde,
kwamen in een vlek *der* Samaritanen,
om voor Hem *herberg* te bereiden.
- 53 En zij ontvingen Hem niet,
omdat Zijn aangezicht was *als* reizende naar Jeruzalem.
- 54 Als nu Zijne discipelen Jacobus en Johannes *dat* zagen,
zeiden zij:
"Heere,
wilt gij dat wij zeggen,
dat vuur van den hemel nederdale
en dezen verslinde,
[gelijk ook Elía gedaan heeft]?"
- 55 Maar Zich omkeerende bestrafte Hij ze
[en zeide:
"Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt;
56 want de Zoon des menschen is niet gekomen om der menschen zielen te verderven,
maar om te behouden."]
En zij gingen naar een ander vlek.

Jezus volgen stelt eischen:

- 57 En het geschiedde op den weg,
als zij reisden,
dat een tot Hem zeide:
"Heere,
ik zal U volgen waar Gij ook henengaat."
- 58 En Jezus zeide tot hem:
"De vossen hebben holen
en de vogelen des hemels nesten;
maar de Zoon des menschen heeft niet
waar Hij het hoofd nederlegge."
- 59 En Hij zeide tot eenen anderen:
"Volg mij."
Doch Hij zeide:
"Heere,
laat mij toe,
dat ik henenga
en eerst mijnen Vader begrave."
- 60 Maar Jezus zeide tot hem:
"Laat de dooden hunne dooden begraven;
doch gij,
ga henen
en verkondig het Koninkrijk Gods."
- 61 En ook een ander zeide:
"Heere,
ik zal U volgen;
maar laat mij eerst toe,
dat ik afscheid neme van degenen,
die in mijn huis zijn."
- 62 En Jezus zeide tot hem:
"Niemand,
die zijne hand aan den ploeg slaat
en niet naar hetgeen achter is,
is bekwaam tot het Koninkrijk Gods."

10

Zeventig worden uitgezonden:

- 1 En na dezen stelde de Heere nog zeventig anderen

en zond ze henen voor Zijn aangezicht,
twee en twee,
in iedere stad en plaats,
waar Hij komen zoude.

2 Hij zeide dan tot hen:
"De oogst is wel groot,
maar de arbeiders zijn weinige;
daarom bidt den Heere des oogstes,
dat Hij arbeiders in Zijnen oogst uitstoote.

3 Gaat henen;
zie,
Ik zend u als lammeren in het midden der wolven.

4 Draagt geenen buidel,
noch male,
noch schoenen,
en groet niemand op den weg.

5 En in wat huis gij zult ingaan,
zegt eerst:
'Vrede *zij* dezen huize.'

6 En indien aldaar een zoon des vredes is,
zoo zal uw vrede op hem rusten;
maar indien niet,
zoo zal *uw vrede* tot u wederkeeren.

7 En blijft in dat huis,
etende
en drinkende hetgeen van hen *voorgezet wordt*;
want de arbeider is zijn loon waardig.
Gaat niet over van het *éne* huis in *het andere* huis.

8 En in wat stad gij zult ingaan
en zij u ontvangen,
eet hetgeen ulieden voorgezet wordt,
en geneest de kranken,

9 die daarin zijn,
en zegt tot hen:
'Het Koninkrijk Gods is nabij u gekomen.'

10 Maar in wat stad gij zult ingaan
en zij u niet ontvangen,
uitgaande op hare straten,
zoo zegt:

11 'Ook het stof,
dat uit uwe stad aan ons kleeft,
schudden wij af op ulieden;
nochtans weet dit,
dat het Koninkrijk Gods nabij u gekomen is.'

12 En Ik zeg u,
dat het voor *die van Sodom* verdraaglijker wezen zal in dien dag
dan voor die stad.

13 Wee u Chorazin,
wee u Bethsaïda!
Want zoo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren,
die in u geschied zijn,
zij zouden eertijds in zak en asch zittende zich bekeerd hebben.

14 Doch het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in het oordeel
dan ulieden.

15 En gij Kapernaüm,
dat tot den hemel toe verhoogd zijt,
gij zult tot de hel toe nedergestooten worden.

16 Wie u hoort,

- die hoort Mij,
en wie u verwerpt,
die verwerpt Mij;
en wie Mij verwerpt,
die verwerpt Dengene,
die Mij gezonden heeft."
- 17 En de zeventig zijn wedergekeerd met blijdschap,
zeggende:
"Heere,
ook de duivelen zijn ons onderworpen in Uwen Naam."
- 18 En Hij zeide tot hen:
"Ik zag den satan als een bliksem uit den hemel vallen.
- 19 Zie,
Ik geef u de macht om op slangen en scorpioenen te treden
en over alle kracht des vijands;
en geen ding zal u eenigszins beschadigen.
- 20 Doch verblijdt u dáárin niet,
dat de geesten u onderworpen zijn;
maar verblijdt u veel meer,
dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen."

Jezus' blijdschap:

- 21 Te dier ure verheugde Zich Jezus in den geest,
en zeide:
"Ik dank U Vader,
dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt,
en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard;
ja, Vader,
want alzóó is geweest het welbehagen voor U.
- 22 Alle dingen zijn Mij van Mijnen Vader overgegeven;
en niemand weet Wie de Zoon is
dan de Vader,
en wie de Vader is
dan de Zoon,
en wien het de Zoon zal willen openbaren."
- 23 En Zich keerende naar de discipelen,
zeide Hij tot hen alleen:
"Zalig zijn de oogen,
die zien hetgeen gij ziet.
- 24 Want ik zeg u,
dat vele profeten en koningen hebben begeerd te zien
hetgeen gij ziet,
en hebben het niet gezien,
en te hooren hetgeen gij hoort,
en hebben het niet gehoord."

De weg ten leven:

- 25 En zie,
een zeker Wetgeleerde stond op,
Hem verzoekende,
en zeggende:
"Meester,
wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?"
- 26 En Hij zeide tot hem:
"Wat is in de Wet geschreven?
Hoe leest gij?"
- 27 En hij antwoordende
zeide:

- "Gij zult den HEERE uwen God liefhebben
uit geheel uw hart
en geheel uwe ziel
en uit geheel uw verstand,
en uwen naaste als uzelfven."
28 En Hij zeide tot hem:
"Doe dat
en gij zult leven."
29 Maar hij willende zichzelf rechtvaardigen,
zeide tot Jezus:
"En wie is mijn naaste?"

Gelijkenis van de barmhartigen Samaritaan:

- 30 En Jezus antwoordende
zeide:
"Een zeker mensch kwam af van Jeruzalem naar Jericho
en viel onder de moordenaars,
welke hem uitgetogen
en daartoe *zware* slagen gegeven hebbende,
henengingen
en lieten *hem* half dood liggen.
31 En bijgeval kwam een zeker priester dien weg af,
en hem ziende,
ging hij tegenover *hem* voorbij.
32 En desgelijks ook een Leviet,
als hij was bij die plaats,
kwam hij
en zag *hem*,
en ging tegenover hem voorbij.
33 Maar een zeker Samaritaan reizende
kwam omtrent hem,
en hem ziende
werd hij met innerlijke ontferming bewogen;
34 en hij tot *hem* gaande
verbond zijne wonden,
gietende daarin olie en wijn;
en hem heffende op zijn eigen beest,
voerde hij hem in de herberg
en verzorgde hem.
35 En des anderen daags weggaande,
langde hij twee penningen uit
en gaf ze den waard,
en zeide tot hem:
'Draag zorg voor hem;
en zoo wat gij meer *aan hem* te koste zult leggen,
dat zal ik u wedergeven als ik wederkom.'
36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen,
die onder de moordenaars gevallen was?"
37 En hij zeide:
"Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft."
Zoo zeide dan Jezus tot hem:
"Ga henen
en doe gij desgelijks."

Maria en Martha:

- 38 En het geschiedde als zij reisden,
dat Hij kwam in een vlek;
en eene zekere vrouw, met name Martha,

ontving Hem in haar huis.
39 En deze had eene zuster,
genaamd Maria,
welke ook zittende aan de voeten van Jezus Zijn woord hoorde.
40 Doch Martha was zeer bezig met veel dienens,
en daar bijkomende zeide zij:
"Heere,
trekt Gij u dat niet aan,
dat mijne zuster mij alléén laat dienen?
Zeg dan haar,
dat zij mij helpe."
41 En Jezus antwoordende zeide tot haar:
"Martha, Martha,
gij bekommert
en ontrust u over vele dingen,
42 maar één ding is noodig;
doch Maria heeft het goede deel uitgekozen,
hetwelk van haar niet zal weggenomen worden."

11

Het "Onze Vader":

1 En het geschiedde,
toen Hij in eene zekere plaats was biddende,
als Hij ophield,
dat een van Zijne discipelen tot Hem zeide:
"Heere, leer ons bidden,
gelijk ook Johannes zijnen discipelen geleerd heeft."
2 En Hij zeide tot hen:
"Wanneer gij bidt,
zoo zegt:
'Onze Vader, die in de hemelen *zijt*,
Uw Naam worde geheiligd;
Uw Koninkrijk kome;
Uw wil geschiede gelijk in den hemel *alzóó* ook op de aarde;
3 geef ons elken dag ons dagelijksch brood;
4 en vergeef ons onze zonden,
want ook wij vergeven aan een iegelijk,
die ons schuldig is;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van den booze.'"

Wie bidt, die ontvangt:

5 En Hij zeide tot hen:
"Wie van u zal eenen vriend hebben
en zal te middernacht tot hem gaan
en tot hem zeggen:
'Vriend,
leen mij drie brooden,
6 overmits mijn vriend van de reis *tot* mij gekomen is,
en ik heb niet wat ik hem voorzette';
7 en die van binnen antwoordende
zoude zeggen:
'Doe mij geen moeite aan;
de deur is nu gesloten
en mijne kinderen zijn met mij in de slaapkamer:
ik kan niet opstaan om u te geven.'
8 Ik zeg ulieden,

- hoewel hij niet zoude opstaan
en hem geven omdat hij zijn vriend is,
nochtans om zijner onbeschaamdheid wille
zal hij opstaan
en hem geven zoovele als hij er behoeft.
- 9 En Ik zeg ulieden:
Bidt
en u zal gegeven worden;
zoekt
en gij zult vinden;
klopt
en u zal opengedaan worden.
- 10 Want een iegelijk die bidt,
die ontvangt;
en die zoekt,
die vindt;
en die klopt,
dien zal opengedaan worden.
- 11 En wat vader onder u,
dien de zoon om brood bidt,
zal hem eenen steen geven;
of ook om eenen visch,
zal hem voor eenen visch eene slang geven?
- 12 Of zoo ook hij om een ei zoude bidden,
zal hij hem een schorpioen geven?
- 13 Indien dan gij,
die boos zijt,
weet uwen kinderen goede gaven te geven,
hoeveel te meer zal de hemelsche Vader den Heiligen Geest geven, dengenen,
die Hem bidden."

Jezus gelasterd

- 14 En Hij wierp eenen duivel uit,
en die was stom;
en het geschiedde als de duivel uitgevaren was,
dat de stomme sprak.
En de scharen verwonderden zich;
- 15 maar sommigen van hen zeiden:
"Hij werpt de duivelen uit door Beëlzebul,
den overste der duivelen."
- 16 En anderen Hem verzoekende,
begeerden van hem een teeken uit den hemel.
- 17 Maar Hij kennende hunne gedachten,
zeide tot hen:
"Teder koninkrijk,
dat tegen zichzelf verdeeld is,
wordt verwoest;
en een huis,
tegen zichzelf *verdeeld zijnde*, valt:
- 18 indien nu ook de satan tegen zichzelf verdeeld is,
hoe zal zijn rijk bestaan?
Dewijl gij zegt,
dat Ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp.
- 19 En indien Ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp,
door wien werpen ze uwe zonen uit?
Daarom zullen dézen uwe rechters zijn.
- 20 Maar indien Ik door den vinger Gods de duivelen uitwerp,
zoo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen.

- 21 Wanneer een sterke gewapende zijn hof bewaart,
zoo is *al* wat hij heeft in vrede:
- 22 maar als een daarover komt,
die sterker is dan hij,
en hem overwint,
die neemt zijne geheele wapenrusting,
waar hij op vertrouwde,
en deelt zijnen roof uit.
- 23 Wie mèt Mij niet is,
die is tégen Mij;
en wie met Mij niet vergadert,
die verstroot.
- 24 Wanneer de onreine geest van den mensch uitgevaren is,
zoo gaat hij door dorre plaatsen,
zoekende rust,
en die niet vindende
zegt hij:
'Ik zal wederkeeren in mijn huis waar ik uitgevaren ben';
- 25 en komende
vindt hij het *met bezemen* gekeerd
en versierd.
- 26 Dan gaat hij henen
en neemt met zich zeven andere geesten,
boozer dan hij zelf is,
en ingegaan zijnde,
wonen zij aldaar
en het laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste."
- 27 En het geschiedde als Hij deze dingen sprak,
dat eene zekere vrouw de stem verheffende uit de schare,
tot Hem zeide:
"Zalig is de schoot,
die U gedragen heeft,
en de borsten,
die Gij hebt gezogen."
- 28 Maar Hij zeide:
"Ja,
zalig zijn degenen,
die het Woord Gods hooren
en hetzelve bewaren."

De Zoon des menschen een teeken:

- 29 En als de scharen dicht bijéénvergaderden,
begon Hij te zeggen:
"Dit is een boos geslacht:
het verzoekt een teeken,
en hun zal geen teeken gegeven worden
dan het teeken van Jona den profeet.
- 30 Want gelijk Jona den Nineviten een teeken geweest is,
alzóó zal ook de Zoon des menschen zijn voor dit geslacht.
- 31 De Koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel
met de mannen van dit geslacht,
en zal ze veroordeelen;
want zij is gekomen van de einden der aarde
om te hooren de wijsheid van Salomo,
en zie,
meer dan Salomo is hier.
- 32 De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht,
en zullen hetzelve veroordeelen;

- want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona,
en zie,
meer dan Jona is hier.
- 33 En niemand,
die eene kaars ontsteekt,
zet *die* in het verborgen onder eene korenmaat,
maar op eenen kandelaar,
opdat degenen, die inkomen,
het licht zien mogen.
- 34 De kaars des lichaams is het oog:
wanneer dan uw oog eenvoudig is,
zoo is ook uw geheele lichaam verlicht;
maar zoo het boos is,
zoo is ook uw *geheele* lichaam duister.
- 35 Zie dan toe,
dat niet het licht,
hetwelk in u is,
duisternis zij.
- 36 Indien dan uw lichaam geheel verlicht is,
niet hebbende eenig deel dat duister is,
zoo zal het geheel verlicht zijn,
gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht."

Het "wee u" over de Schriftgeleerden en Farizeërs:

- 37 Als Hij nu *dit* sprak,
bad Hem een zeker Farizeër,
dat Hij bij hem het middagmaal wilde eten;
en ingegaan zijnde
zat Hij aan.
- 38 En de Farizeër *dat* ziende,
verwonderde zich,
dat Hij niet eerst vóór het middagmaal zich gewasschen had.
- 39 En de Heere zeide tot hem:
"Nu gij, Farizeërs,
gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels,
maar het binnenste van u is vol roof en boosheid.
- 40 Gij onverstandigen,
die het buitenste heeft gemaakt,
heeft Hij ook niet het binnenste gemaakt?
- 41 Doch geeft tot aalmoezen hetgeen daarin is,
en zie,
alles is u rein.
- 42 Maar wee u, Farizeërs,
want gij vertient munt en ruit en alle moeskruid,
en gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods.
Dit moest men doen
en het andere niet nalaten.
- 43 Wee u, Farizeërs,
want gij bemint het voorgestoelte in de Synagogen
en de begroetingen op de markten.
- 44 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeërs, gij geveinsden,
want gij zijt gelijk de graven,
die niet openbaar zijn,
en de menschen, die daarover wandelen, weten 't niet."

- 45 En een van de Wetgeleerden antwoordende
zeide tot Hem:
"Meester,
als gij deze dingen zegt,
zoo doet gij ook ons smaadheid aan."
- 46 Doch Hij zeide:
"Wee ook u, Wetgeleerden,
want gij belast de menschen met lasten zwaar om te dragen,
en zelve raakt gij die lasten niet aan met één van uwe vingeren.
- 47 Wee u, want gij bouwt de graven der profeten,
en uwe vaderen hebben dezelve gedood.
- 48 Zoo getuigt gij dan,
dat gij mede behagen hebt aan de werken uwer vaderen;
want zij hebben hen gedood,
en gij bouwt hunne graven.
- 49 Waarom ook de Wijsheid Gods zegt:
'Ik zal Profeten en Apostelen tot hen zenden,
en van die zullen zij *sommigen* dooden,
en *sommigen* zullen zij uitjagen',
- 50 opdat van dit geslacht afgeëischt worde
het bloed van alle de profeten,
dat vergoten is van de grondlegging der wereld af,
- 51 van het bloed Abels
tot het bloed van Zacharia,
die gedood is tusschen het altaar en het huis *Gods*;
ja, zeg ik u,
het zal afgeëischt worden van dit geslacht.
- 52 Wee u, gij Wetgeleerden,
want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen:
gijzelve zijt niet ingegaan,
en die ingingen hebt gij verhinderd."
- 53 En als Hij deze dingen tot hen zeide,
begonnen de Schriftgeleerden en Farizeërs hard aan te houden,
en Hem van vele dingen te doen spreken,
- 54 Hem lagen leggende,
en zoekende iets uit Zijnen mond te bejagen,
opdat zij Hem beschuldigen mochten.

12

Niet vreezen:

- 1 Als intusschen vele duizenden der schare bijéénvergaderd waren,
zoodat zij elkander vertraden,
begon Hij te zeggen tot Zijne discipelen:
"Vooreerst,
wacht uzelve voor den zuurdeesem der Farieërs,
welke is geveinsdheid.
- 2 En daar is niets bedekt,
dat niet zal ontdekt worden,
en verborgen,
dat niet zal geweten worden.
- 3 Daarom al wat gij in de duisternis gezegd hebt,
zal in het licht gehoord worden,
en wat gij in het oor gesproken hebt in de binnenkamers,

- zal op de daken gepredikt worden.
- 4 En Ik zeg u, Mijnen vrienden,
vrees niet voor degenen, die het lichaam dooden
en daarna niets méér kunnen doen;
- 5 maar Ik zal u toonen Wien gij vreezen zult.
Vrees Dien, Die, nadat Hij gedood heeft,
ook macht heeft in de hel te werpen;
ja, Ik zeg u, vrees dien.
- 6 Worden niet vijf muschkens verkocht voor twee penningskens?
En niet één van die is voor God vergeten.
- 7 Ja, ook de haren uws hoofds zijn alle geteld.
Vrees dan niet:
gij gaat vele muschkens te boven.
- 8 En Ik zeg u,
een iegelijk die Mij belijden zal voor de menschen,
dien zal ook de Zoon des menschen belijden voor de Engelen Gods;
- 9 maar wie Mij verloochenen zal voor de menschen,
die zal verloochend worden voor de Engelen Gods.
- 10 En een iegelijk die *eenig* woord spreken zal tegen den Zoon des menschen,
het zal hem vergeven worden;
maar wie tegen den Heiligen Geest gelasterd zal hebben,
dien zal het niet vergeven worden.
- 11 En wanneer zij u henenbrengen zullen in de Synagogen
en *tot* de overheden en de machten,
zoo zijt niet bezorgd,
hoe of wat gij tot verantwoording zeggen
of wat gij spreken zult;
- 12 want de Heilige Geest zal u in die ure leeren hetgeen *gij* spreken moet.

De gelijkenis van den rijken dwaas:

- 13 En een uit de schare zeide tot Hem:
"Meester,
zeg mijne broeder,
dat hij met mij de erfenis deele."
- 14 Maar Hij zeide tot hem:
"Mensch,
wie heeft Mij tot een rechter of scheidsman over ulieden gesteld?"
- 15 En hij zeide tot hen:
"Ziet toe
en wacht u van de gierigheid;
want het is niet in den overvloed *gelegen*,
dat iemand leeft uit zijne goederen."
- 16 En hij zeide tot hen eene gelijkenis,
en sprak:
"Eens rijken menschen land had wèl gedragen;
- 17 en hij overleide bij zichzelf,
zeggende:
'Wat zal ik doen?
want ik heb niet waarin ik mijne vruchten zal verzamelen.'
- 18 En hij zeide:
'Dit zal ik doen:
ik zal mijne schuren afbreken
en grootere bouwen,
en zal aldaar verzamelen al dit mijn gewas
en deze mijne goederen,
- 19 en ik zal tot mijne ziel zeggen:
"Ziel,
gij hebt vele goederen,

- die opgelegd zijn voor vele jaren:
neem rust,
eet,
drink,
wees vroolijk."
- 20 Maar God zeide tot hem:
'Gij dwaas,
in dezen nacht zal men uwe ziel van u afeischen;
en hetgeen gij bereid hebt,
wiens zal het zijn?'
- 21 Alzoo *is 't met dien*, die zichzelven schatten vergadert,
en niet rijk is in God."

Weest niet bezorgd:

- 22 En Hij zeide tot Zijne discipelen:
"Daarom zeg Ik u,
zijt niet bezorgd voor uw leven,
wat gij eten zult,
noch voor het lichaam,
waarmede gij u kleeden zult:
- 23 het leven is meer dan het voedsel,
en het lichaam dan de kleeding.
- 24 Aanmerkt de raven,
dat zij niet zaaïen
noch maaïen,
welke geen spijskamer
noch schuur hebben,
en God voedt dezelve:
hoeveel gaat gij de vogelen te boven!
- 25 Wie toch van u kan met bezorgd te zijn
ééne el tot zijne lengte toedoen?
- 26 Indien gij dan ook het minste niet kunt,
wat zijt gij voor de andere dingen bezorgd?
- 27 Aanmerkt de leliën,
hoe zij wassen:
zij arbeiden niet
en spinnen niet,
en ik zeg u,
ook Salomo in al zijne heerlijkheid
is niet bekleed geweest als eene van deze.
- 28 Indien nu God het gras,
dat heden op het veld is
en morgen in den oven geworpen wordt
alzóó bekleedt,
hoeveel te meer u,
gij kleingeloovigen!
- 29 En gijlieden,
vraagt niet wat gij eten of wat gij drinken zult,
en weest niet wankelmoedig;
- 30 want alle deze dingen zoeken de volkeren der wereld;
maar uw Vader weet,
dat gij deze dingen behoeft.
- 31 Maar zoekt het Koninkrijk Gods,
en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden.
- 32 Vrees niet,
gij klein kuddeken,
want het is uws Vaders welbehagen,
ulieden het Koninkrijk te geven.

- 33 Verkoopt hetgeen gij hebt
en geeft aalmoes;
maakt uzelfen buidels,
die niet verouden;
eenen schat,
die niet afneemt in de hemelen,
waar de dief niet bijkomt
noch de mot verderft.
- 34 Want waar uw schat is,
aldaar zal ook uw hart zijn.

Weest bereid:

- 35 Laat uw lendenen omgord zijn,
en de kaarsen brandende;
- 36 en zijt gij den menschen gelijk,
die op hunnen heer wachten,
wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft,
opdat,
als hij komt
en klopt,
zij hem terstond mogen opendoen.
- 37 Zalig zijn die dienstknechten,
welke de heer, als hij komt, zal wakende vinden:
voorwaar Ik zeg u,
dat hij zich zal omgorden
en zal ze doen aanzitten,
en bijkomende zal hij hen dienen.
- 38 En zoo hij komt in de tweede *nachtwaak*,
en komt in de derde waak,
en vindt ze alzóó,
zalig zijn die dienstknechten.
- 39 Maar weet dit,
dat, indien de heer des huizes geweten had
in welke ure de dief zoude komen,
hij zoude gewaakt hebben
en zoude zijn huis niet hebben laten doorgraven.
- 40 Gij dan,
zijt óók bereid,
want in welke ure gij het niet meent,
zal de Zoon des menschen komen."

De getrouwe en ontrouwe dienstknecht:

- 41 En Petrus zeide tot Hem:
"Heere,
zegt gij deze gelijkenis tot ons,
of ook tot allen?"
- 42 En de Heere zeide:
"Wie is dan de getrouwe en voorzichtige huisbezorger,
dien de heer over zijne dienstboden zal zetten
om *hun* ter rechter tijd het bescheiden deel spijze te geven?"
- 43 Zalig is die dienstknecht,
welke zijn heer,
als hij komt,
zal vinden alzóó doende:
- 44 waarlijk,
Ik zeg ulieden,
dat hij hem over al zijne goederen zetten zal.
- 45 Maar indien die dienstknecht in zijn hart zoude zeggen:

- 'Mijn heer vertoeft te komen',
en zoude beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan,
en te eten
en te drinken
en dronken te worden,
46 zoo zal de heer van dien dienstknecht komen
ten dage op welken hij hem niet verwacht,
en ter ure die hij niet weet,
en zal hem afscheiden
en zal zijn deel zetten met de ontrouwen.
47 En die dienstknecht,
welke geweten heeft den wil zijns heeren,
en *zich* niet bereid
noch naar zijnen wil gedaan heeft,
die zal met vele *slagen* geslagen worden;
48 maar die *denzelven* niet geweten heeft,
en gedaan heeft *dingen*, die slagen waardig zijn,
die zal met weinige *slagen* geslagen worden.
En een iegelijk wien veel gegeven is,
van dien zal veel geëischt worden;
en wien men veel vertrouwd heeft,
van dien zal men overvloediger eischen.

Door den Zoon des menschen verdeeldheid:

- 49 Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen:
en wat wil ik,
indien het alreede ontstoken is?
50 Maar Ik moet met eenen doop gedoopt worden,
en hoe word ik geperst,
totdat het volbracht zij!
51 Meent gij,
dat Ik gekomen ben om vrede te geven op de aarde?
Neen, zeg Ik u,
maar veeleer verdeeldheid.
52 Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn,
drie tegen twee,
en twee tegen drie;
53 de vader zal tegen den zoon verdeeld zijn,
en de zoon tegen den vader;
de moeder tegen de dochter,
en de dochter tegen de moeder;
de schoonmoeder tegen hare schoondochter;
en de schoondochter tegen hare schoonmoeder."

Achtgeven op de dingen:

- 54 En Hij zeide ook tot de scharen:
"Wanneer gij een wolk ziet opgaan van het Westen,
terstond zegt gijlieden:
'Er komt regen':
en het geschiedt alzoo;
55 en wanneer gij den zuidenwind *ziet* waaien,
zoo zegt gij:
'Daar zal hitte zijn';
en het geschiedt.
56 Gij geveinsden,
het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven,
en hoe beproeft gij dezen tijd niet?
57 En waarom oordeelt gij ook van uzelfen niet hetgeen recht is?

- 58 Want als gij henegaat met uwe wederpartij voor de overheid,
zoo benaarstig u op den weg
om van hem verlost te worden;
opdat hij misschien u niet voor den rechter trekke,
en de rechter u den gerechtsdienaar overlevere,
en de gerechtsdienaar u in de gevangenis werpe.
- 59 Ik zeg u,
gij zult vandaar geenszins uitgaan,
totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben."

Gods oordeel verdiend:

13

- 1 En daar waren te dierzelfder tijd eenigen tegenwoordig,
die Hem boodschapten van de Galileërs,
welker bloed Pilatus met hunne offeranden gemengd had.
- 2 En Jezus antwoordde
en zeide tot hen:
"Meent gij,
dat deze Galileërs zondaars zijn geweest
boven alle de Galileërs,
omdat zij zulks geleden hebben?
- 3 Ik zeg u, neen zij;
maar indien gij u niet bekeert,
zoo zult gij allen desgelijks vergaan.
- 4 Of die achttien op welke de toren in Siloam viel
en doodde ze,
meent gij,
dat deze schuldenaars zijn geweest
boven alle menschen, die in Jeruzalem wonen?
- 5 Ik zeg u, neen zij;
maar indien gij u niet bekeert,
zoo zult gij allen insgelijks vergaan.

Gods oordeel uitgesteld:

- 6 En Hij zeide deze gelijkenis:
"Een zeker *man* had eenen vijgeboom,
geplant in zijn wijngaard;
en hij kwam
en zocht vrucht daarop,
en vond ze niet.
- 7 En hij zeide tot den wijngaardenier:
'Zie,
ik kom nu drie jaren zoekende vrucht op dezen vijgeboom,
en vind ze niet;
houw hem uit:
waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?'
- 8 En hij antwoordende zeide tot hem:
'Heere,
laat hem ook *nog* dit jaar,
totdat ik om hem gegraven
en mest gelegd zal hebben;
en indien hij vrucht zal voortbrengen,
laat hem staan; maar indien niet,
zoo zult gij hem namaals uithouwen.'"

De genezing eener vrouw op Sabbat wordt Jezus kwalijk genomen:

- 10 En hij leerde op den sabbat in eene der Synagogen.

- 11 En zie,
 daar was eene vrouw,
 die eenen geest der krankheid achttien jaren lang gehad had,
 en zij was samengebogen
 en kon zich ganschelijk niet oprichten.
- 12 En Jezus haar ziende,
 riep haar tot Zich
 en zeide tot haar:
 "Vrouw,
 gij zijt verlost van uwe krankheid."
- 13 En Hij leide de handen op haar,
 en zij werd terstond weder recht,
 en verheerlijkte God.
- 14 En de overste der Synagoge,
 kwalijk nemende,
 dat Jezus op den Sabbat genezen had,
 antwoordde
 en zeide tot de schare:
 "Daar zijn zes dagen op welke men moet werken;
 komt dan op dezelve
 en laat u genezen,
 en niet op den dag des sabbats."
- 15 De Heere dan antwoordde tot hem
 en zeide:
 "Gij geveinsde,
 maakt niet een iegelijk van u op den sabbat
 zijnen os of ezel van de kribbe los,
 en leidt *hem* henen om te doen drinken?"
- 16 En deze, die eene dochter Abrahams is,
 welke de satan,
 zie,
 nu achttien jaar gebonden had,
 moest die niet losgemaakt worden van dezen band op den dag des sabbats?"
- 17 En als Hij dit zeide,
 werden zij allen beschaamd,
 die zich tegen Hem stelden,
 en al de schare verblijdde zich
 over alle de heerlijke dingen, die van Hem geschiedden.

Gelijkenis mosterdzaad en zuurdeeg:

- 18 En Hij zeide:
 "Waaraan is het Koninkrijk Gods gelijk,
 en waarbij zal Ik hetzelfde vergelijken?"
- 19 Het is gelijk een mostaardzaad,
 hetwelk eenen mensch genomen
 en in zijnen hof geworpen heeft:
 en het wies op
 en werd tot eenen grooten boom,
 en de vogelen des hemels nestelden in zijne takken."
- 20 En Hij zeide wederom:
 "Waarbij zal Ik het Koninkrijk Gods vergelijken?"
- 21 Het is gelijk een zuurdeesem,
 welken eene vrouw nam
 en verborg in drie maten meel;
 totdat het geheel gezuurd was."

De enge poort:

- 22 En Hij reisde van de ééne stad en vlek tot de andere,

- leerende
en richtende *zijne* reize naar Jeruzalem.
- 23 En er zeide een tot Hem:
"Heere,
zijn er ook weinigen,
die zalig worden?"
En Hij zeide tot hen:
- 24 "Strijdt om in te gaan door de enge poort;
want velen (zeg Ik u) zullen zoeken in te gaan,
en zullen niet kunnen;
- 25 *namelijk* nadat de Heere des huizes zal opgestaan zijn
en de deur zal gesloten hebben,
en gij zult beginnen buiten te staan
en aan de deur te kloppen,
zeggende:
'Heere, Heere, doe ons open';
en Hij zal antwoorden
en tot u zeggen:
'Ik ken u niet van waar gij zijt'.
- 26 Alsdan zult gij beginnen te zeggen:
'Wij hebben in Uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken,
en gij hebt in onze straten geleerd.'
- 27 En Hij zal zeggen:
'Ik zeg u,
Ik ken u niet vanwaar gij zijt:
wijkt van Mij af,
alle gij werkers der ongerechtigheid.'
- 28 Aldaar zal zijn weening en knersing der tanden,
wanneer gij zult zien Abraham
en Isaäk
en Jakob
en alle de Profeten in het Koninkrijk Gods,
maar ulieden buiten uitgeworpen.
- 29 En daar zullen er komen van Oosten en Westen,
en van Noorden en Zuiden,
en zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods.
- 30 En zie,
daar zijn laatsten, die de eersten zullen zijn,
en daar zijn eersten, die de laatsten zullen zijn."

Vernieuwde lijdensaankondiging:

- 31 Te dien dage kwamen daar eenige Farizeërs,
zeggende tot Hem:
"Ga weg
en vertrek van hier,
want Herodes wil U dooden."
- 32 En Hij zeide tot hen:
"Gaat henen
en zegt dien vos:
'Zie,
Ik werp duivelen uit
en maak gezond heden en morgen,
en ten derden *dage* word Ik voleindigd.
- 33 Doch Ik moet heden en morgen en den volgenden *dag* reizen;
want het gebeurt niet,
dat een profeet gedood wordt buiten Jeruzalem.'
- 34 Jeruzalem, Jeruzalem,
gij die de Profeten doodt,

en steenigt die tot u gezonden zijn,
hoe menigmaal heb Ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen,
gelijkerwijs eene hen hare kiekens onder de vleugelen *vergadert*,
en gijlieden hebt niet gewild.

35 Zie,
uw huis wordt ulieden woest gelaten.
En voorwaar Ik zeg u,
dat gij Mij niet zult zien,
totdat *de tijd* zal gekomen zijn,
als gij zult zeggen:
'Gezegend is Hij,
die komt in den Naam des HEEREN.'

14

Een waterzuchtige genezen op sabbat:

1 En het geschiedde
als Hij gekomen was in het huis van een der oversten der Farizeërs
op den sabbat
om brood te eten,
dat zij Hem waarnamen.

2 En zie,
daar was een zeker waterzuchtig mensch vóór Hem.

3 En Jezus antwoordende
zeide tot de Wetgeleerde en Farizeërs,
en sprak:
"Is het ook geoorloofd op den sabbat gezond te maken?"

4 Maar zij zwegen stil,
en Hij nam *hem*
en genas hem,
en liet *hem* gaan.

5 En Hij hun antwoordende
zeide:
"Wiens ezel of os van ulieden zal in eenen put vallen,
en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des sabbats?"

6 En zij konden daarop niet weder antwoorden.

Wacht u voor eerezucht:

7 En Hij zeide tot de genooden eene gelijkenis,
aanmerkende hoe zij de vooraanzittingen verkoren,
zeggende tot hen:
8 "Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn,
zoo zet u niet op de eerste zitplaats;
opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij,
9 en hij komende,
die u en hem genood heeft,
tot u zegge:
"Geef dezen plaats",
en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats houden.

10 Maar wanneer gij genood zult zijn,
ga henen
en zet u op de laatste plaats:
opdat, wanneer hij komt,
die u genood heeft,
hij tot u zegge:
"Vriend, ga hooger op:
alsdan zal het u eere zijn voor degenen,
die met u aanzitten."

11 Want een iegelijk,
die zichzelve verhoogt,
zal vernederd worden
en die zichzelve vernederd,
zal verhoogd worden."

Zoek geen vergelding:

12 En hij zeide ook tot dengene,
die Hem genood had:
"Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden,
zoo roep niet uwe vrienden,
noch uwe broeders,
noch uwe magen,
noch *uwe* rijke geburen,
opdat ook dezelve u niet te eeniger tijd wedernooden
en u vergelding geschiede.

13 Maar wanneer gij een maaltijd zult houden,
zoo nood armen,
verminkten,
kreupelen,
blinden;

14 en gij zult zalig zijn,
omdat zij niet hebben om u te vergelden;
want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen."

Het groote avondmaal versmaad en toch gehouden:

15 En als een van degenen,
die medeaanzaten, deze dingen hoorde,
zeide hij tot Hem:
"Zalig is hij,
die brood eet in het Koninkrijk Gods."

16 Maar Hij zeide tot hem:
"Een zeker mensch bereidde een groot avondmaal,
en hij noodde er velen;
17 en hij zond zijnen dienstknecht uit ter ure des avondmaals
om den genooden te zeggen:
'Komt,
want alle dingen zijn nu gereed.'

18 En zij begonnen allen *zich* eendrachtiglijk te verontschuldigen.
De eerste zeide tot hem:
'Ik heb een akker gekocht,
en het is noodig,
dat ik uitga
en hem bezie;
ik bid u
houd mij voor verontschuldigd.'

19 En een ander zeide:
'Ik heb vijf juk ossen gekocht,
en ik ga henen om die te beproeven;
ik bid u,
houdt mij voor verontschuldigd.'

20 En een ander zeide:
'Ik heb eene vrouw getrouwd
en daarom kan ik niet komen.'

21 En die dienstknecht *wedergekomen* zijnde
boodschapte deze dingen zijnen heer.
Toen werd de heer des huizes toornig,
en zeide tot zijnen dienstknecht:

'Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad,
en breng de armen
en verminkten
en kreupelen
en blinden hier in.'
22 En de dienstknecht zeide:
'Heere,
het is geschied,
gelijk gij bevolen hebt,
en nog is daar plaats.'
23 En de heer zeide tot den dienstknecht:
'Ga uit in de wegen en heggen,
en dwing ze in te komen,
opdat mijn huis vol worde;
24 want ik zeg ulieden,
dat niemand van die mannen,
die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.'"

Geen half werk in het volgen van Jezus:

25 En vele scharen gingen met hem;
en Hij Zich omkeerende zeide tot hen:
26 "Indien iemand tot Mij komt,
en niet haat zijnen vader
en moeder
en vrouw
en kinderen
en broeders
en zusters,
ja, ook zelfs zijn eigen leven,
die kan Mijn discipel niet zijn;
27 en wie zijn kruis niet draagt
en Mij navolgt,
die kan Mijn discipel niet zijn.
28 Want wie van u willende eenen toren bouwen,
zit niet eerst neder
en overreket de kosten,
of hij ook heeft hetgeen tot volmaking *noodig is*;
29 opdat niet misschien,
als hij het fundament gelegd heeft
en niet kan voleindigen,
allen die het zien,
hem beginnen te bespotten,
30 zeggende:
'Deze mensch heeft begonnen te bouwen
en heeft niet kunnen voleindigen.'
31 Of wat koning gaande naar den krijg
om tegen een anderen koning te slaan,
zit niet eerst neder
en beraadslaagt,
of hij machtig is met tienduizend te ontmoeten dengene,
die met twintigduizend tegen hem komt?
32 Anders zendt hij gezanten uit,
terwijl gene nog verre is,
en begeert hetgeen tot vrede *dient*.
33 Alzoo dan een iegelijk van u,
die niet verlaat alles wat hij heeft,
die kan Mijn discipel niet zijn.
34 Het zout is goed;

maar indien het zout smakeloos geworden is,
waarmede zal het smakelijk gemaakt worden?
35 Het is noch voor het land
noch voor den mesthoop geschikt:
men werpt het weg.
Wie ooren heeft om te hooren,
die hoore."

15

Jezus en de zondaars:

1 En alle de tollenaars en de zondaars naderden
tot Hem om Hem te hooren.
2 En de Farizeërs en de Schriftgeleerden murmureerden,
zeggende:
"Deze ontvangt de zondaars
en eet met hen."

Het verloren schaap:

3 En Hij sprak tot hen deze gelijkenis
zeggende:
4 "Wat mensch onder u hebbende honderd schapen
en één van die verliezende,
verlaat niet de negenennegentig in de woestijn
en gaat naar het verlorene,
totdat hij hetzelve vindt?
5 En als hij het gevonden heeft,
legt hij het op zijne schouders,
verblijd zijnde;
6 en te huis komende
roept hij de vrienden en de geburen te zamen,
zeggende tot hen:
'Weest blijde met mij,
want ik heb mijn schaap gevonden,
dat verloren was.'
7 Ik zeg ulieden,
dat er alzoo blijdschap zal zijn in den hemel
over éénen zondaar die zich bekeert,
meer dan over negenennegentig rechtvaardigen,
die de bekeering niet van noode hebben.

De verloren penning:

8 Of wat vrouw hebbende tien penningen,
indien zij éénen penning verliest,
ontsteekt niet eene kaars,
en keert het huis *met bezemen*
en zoekt naarstiglijk,
totdat zij *dien* vindt?
9 En als zij *dien* gevonden heeft,
roept zij de vriendinnen en de geburinnen te zamen,
zeggende:
'Weest blijde met mij,
want ik heb den penning gevonden,
dien ik verloren had.'
10 Alzóó, zeg Ik ulieden,
is daar blijdschap voor de Engelen Gods over éénen zondaar,
die zich bekeert."

De verlorene zoon:

- 11 En Hij zeide:
"Een zeker mensch had twee zonen.
- 12 En de jongste van hen zeide tot den vader:
'Vader,
geef mij het deel des goeds dat *mij* toekomt.'
En hij deelde hun het goed.
- 13 En niet vele dagen daarna,
de jongste zoon alles bijéénvergaderd hebbende,
is weggereisd in een *vergelegen* land,
en heeft aldaar zijn goed doorgebracht,
levende overdadiglijk.
- 14 En als hij het alles verteerd had,
werd daar een groote hongersnood in dat land,
en hij begon gebrek te lijden;
- 15 en hij ging henen
en voegde zich bij een van de burgers van dat land,
en die zond hem op zijn land
om de zwijnen te weiden:
- 16 en hij begeerde zijnen buik te vullen met den draf,
dien de zwijnen aten,
en niemand gaf hem dien.
- 17 En tot zichzelf gekomen zijnde,
zeide hij:
'Hoevele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood,
en ik verga van honger.
- 18 Ik zal opstaan
en tot mijnen vader gaan,
en ik zal tot hem zeggen:
"Vader,
ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u,
en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden:
maak mij als eenen van uwe huurlingen."
- 20 En opstaande ging hij naar zijnen vader.
En als hij nog verre *van hem* was,
zag hem zijn vader,
en werd met innerlijke ontferming bewogen,
en toeloopende viel hem om zijnen hals
en kuste hem.
- 21 En de zoon zeide tot hem:
'Vader,
ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u
en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.'
- 22 Maar de vader zeide tot zijne dienstknechten:
'Brengt *hier* voor het beste kleed
en doet het hem aan,
en geeft eenen ring aan zijne hand
en schoenen aan de voeten,
- 23 en brengt het gemeste kalf
en slacht het,
en laat ons eten
en vroolijk zijn;
- 24 want deze mijn zoon was dood
en is weder levend geworden,
en hij was verloren
en is gevonden.'
En zij begonnen vroolijk te zijn.
- 25 En zijn oudste zoon was in het veld,

en als hij kwam
 en het huis genaakte,
 hoorde hij het gezang
 en het gerei;
 26 en tot zich geroepen hebbende één van de knechten,
 vroegde wat dat mocht zijn.
 27 En deze zeide tot hem:
 'Uw broeder is gekomen,
 en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht,
 omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft.'
 28 Maar hij werd toornig
 en wilde niet ingaan.
 Zoo ging dan zijn vader uit,
 en bad hem.
 29 Doch hij antwoordende
 zeide tot den vader:
 'Zie,
 ik dien u *nu* zoovele jaren
 en heb nooit uw gebod overtreden,
 en gij hebt mij nooit een boksken gegeven,
 opdat ik met mijne vrienden mocht vroolijk zijn;
 30 maar als deze uw zoon gekomen is,
 die uw goed met hoeren doorgebracht heeft,
 zoo hebt gij hem het gemeste kalf geslacht.'
 31 En hij zeide tot hem:
 'Kind,
 gij zijt altijd bij mij,
 en al het mijne is het uwe:
 32 men behoorde dan vroolijk en blijde te zijn;
 want deze uw broeder was dood
 en is weder levend geworden
 en hij was verloren
 en is gevonden.'"

16

De onrechtvaardige rentmeester:

1 En Hij zeide ook tot Zijne discipelen:
 "Daar was een zeker rijk mensch,
 welke een rentmeester had,
 en deze werd bij hem verklaagd
 als die zijne goederen doorbracht.
 2 En hij riep hem
 en zeide tot hem:
 'Hoe hoor ik dit van u?
 Geef rekenschap van uw rentmeesterschap,
 want gij zult niet meer rentmeester kunnen zijn.'
 3 En de rentmeester zeide bij zichzelf:
 'Wat zal ik doen,
 dewijl mijn heer dit rentmeesterschap van mij neemt?
 Graven kan ik niet,
 te bedelen schaam ik mij.
 4 Ik weet wat ik doen zal,
 opdat, wanneer ik van het rentmeesterschap afgezet zal wezen,
 zij mij in hunne huizen ontvangen.'
 5 En hij riep tot zich een iegelijk van de schuldenaars zijns heeren,
 en zeide tot den eerste:
 'Hoeveel zijt gij mijnen heer schuldig?'

- 6 En hij zeide:
'Honderd vaten olie.'
En hij zeide tot hem:
'Neem uw handschrift,
en nederzittende schrijf haastelijk vijftig.'
- 7 Daarna zeide hij tot eenen anderen:
'En gij, hoeveel zijt gij schuldig?'
En hij zeide:
'Honderd mudden tarwe.'
En hij zeide tot hem:
'Neem uw handschrift
en schrijf tachtig.'
- 8 En de heer prees den onrechtvaardigen rentmeester,
omdat hij voorzichtiglijk gedaan had;
want de kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger
dan de kinderen des lichts in hun geslacht.
- 9 En Ik zeg ulieden,
maakt uzelfen vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon,
opdat, wanneer u ontbreken zal,
zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen.

God en de Mammon:

- 10 Die getrouw is in 't minste,
die is ook in 't groote getrouw;
en die in het minste onrechtvaardig is,
die is ook in het groote onrechtvaardig.
- 11 Zoo gij dan in den onrechtvaardigen Mammon niet getrouw zijt geweest,
wie zal u het ware vertrouwen?
- 12 En zoo gij in eens anderen *goed* niet getrouw zijt geweest,
wie zal u het uwe geven?
- 13 Geen huisknecht kan twee heeren dienen;
want òf hij zal den éénen haten
en den anderen liefhebben,
òf hij zal den éénen aanhangen
en den anderen verachten.
Gij kunt God niet dienen en den Mammon."
- 14 En alle deze dingen hoorden ook de Farizeërs die geldgierig waren,
en zij beschimpten Hem.
- 15 En Hij zeide tot hen:
"Gij zijt het,
die uzelve rechtvaardigt voor de menschen,
maar God kent uwe harten;
want dat hoog is onder de menschen,
is een gruwel voor God.
- 16 De Wet en de Profeten *zijn* tot op Johannes;
van dien tijd af wordt het Koninkrijk Gods verkondigd
en een iegelijk doet geweld op hetzelve.
- 17 En het is lichter,
dat de hemel en de aarde voorbijgaan,
dan dat één tittel der wet valle.
- 18 Een iegelijk,
die zijne vrouw verlaat
en eene andere trouwt,
die doet overspel;
en een iegelijk,
die de verlatene van den man trouwt,
die doet *óók* overspel.

De rijke man en Lazarus:

- 19 En daar was een zeker rijk mensch
en was gekleed met purper
en zeer fijn lijnwaad,
levende alle dagen vroolijk en prachtig.
- 20 En daar was een zeker bedelaar
met name Lazarus,
welke lag voor zijne poort vol zweren,
21 en begeerde verzadigd te worden van de kruimkens,
die van de tafel des rijken vielen;
maar ook de honden kwamen
en likten zijne zweren.
- 22 En het geschiedde,
dat de bedelaar stierf
en van de Engelen gedragen werd in den schoot Abrahams.
- 23 En de rijke stierf óók,
en werd begraven.
En als hij in de hel zijne oogen ophief,
zijnde in de pijn,
zag hij Abraham van verre,
en Lazarus in zijnen schoot.
- 24 En hij riep
en zeide:
'Vader Abraham,
ontferm u mijner
en zend Lazarus,
dat hij het uiterste zijns vingers in het water doope
en verkoele mijne tong,
want ik lijd smarten in deze vlam.'
- 25 Maar Abraham zeide:
'Kind,
gedenk dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven,
en Lazarus desgelijks het kwade;
en nu wordt hij vertroost,
en gij lijdt smarten.
- 26 En boven dit alles,
tusschen ons en ulieden is eene groote klove gevestigd,
zoodat degenen, die van hier tot u willen overgaan,
niet zouden kunnen,
noch ook die *daar zijn*, van daar tot ons overkomen.'
- 27 En hij zeide:
'Ik bid u dan vader,
dat gij hem zendt tot mijns vaders huis;
28 want ik heb vijf broeders:
dat hij hun *dit* betuige,
opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging.'
- 29 Abraham zeide tot hem:
'Zij hebben Mozes en de Profeten:
dat zij die hooren.'
- 30 En hij zeide:
'Neen, vader Abraham,
maar zoo iemand van de dooden tot hen henenging,
zij zouden zich bekeeren.'
- 31 Doch *Abraham* zeide tot hem:
'Indien zij Mozes en de Profeten niet hooren,
zoo zullen zij ook,
al ware het dat er iemand uit de dooden opstond,
zich niet laten gezeggen.'"

17

Over verantwoordelijkheid:

- 1 En Hij zeide tot de discipelen:
"Het kan niet wezen,
dat er geen ergernissen komen,
doch wee *hem* door welken zij komen;
- 2 het zoude hem nutter zijn,
dat een molensteen om zijnen hals ware
en hij in de zee geworpen,
dan dat hij één van deze kleinen zoude ergeren.
- 3 Wacht uzelve.
En indien uw broeder tegen u zondigt,
zoo bestraf hem,
en indien het hem leed is,
zoo vergeef het hem.
- 4 En indien hij zevenmaal 's daags tegen u zondigt,
en zevenmaal 's daags tot u wederkeert,
zeggende:
"Het is mij leed",
zoo zult gij hem vergeven.

Het geloof en zijn kracht:

- 5 En de Apostelen zeiden tot den Heere:
"Vermeerder ons het geloof."
- 6 En de Heere zeide:
"Zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad,
gij zoudt tegen dezen moerbeziënboom zeggen:
'Word ontworteld en in de zee geplant',
en hij zoude u gehoorzaam zijn.'

Heer en knecht:

- 7 En wie van u heeft eenen dienstknecht ploegende
of *de beesten* hoedende,
die tot hem, als hij van den akker inkomt,
terstond zal zeggen:
'Kom bij
en zit aan?'
- 8 Maar zal hij niet tot hem zeggen:
'Bereid dat ik te avond zal eten,
en omgord u
en dien mij,
totdat ik zal gegeten en gedronken hebben,
en eet en drink gij daarna.'
- 9 Dankt hij ook dien dienstknecht,
omdat hij gedaan heeft hetgeen hem bevolen was?
Ik meen, neen.
- 10 Alzóó ook gij,
wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is,
zoo zegt:
'Wij zijn onnutte dienstknechten,
want wij hebben *maar* gedaan,
hetgeen wij schuldig waren te doen.'"

De dankbare Samaritaan:

- 11 En het geschiedde
als Hij naar Jeruzalem reisde,

- dat Hij door het midden van Samarië en Galiléa ging.
- 12 En als Hij in een zeker vlek kwam,
ontmoetten Hem tien melaatsche mannen,
welke van verre stonden;
- 13 en zij verhieven *hunne* stem,
zeggende:
"Jezus, Meester, ontferm U onzer."
- 14 En als Hij ze zag,
zeide Hij tot hen:
"Gaat henen
en vertoont uzelf den Priesteren."
En het geschiedde,
terwijl zij henengingen,
dat zij gereinigd werden.
- 15 En één van hen,
ziende dat hij genezen was,
keerde weder
met grooten stem God verheerlijkende;
- 16 en hij viel op het aangezicht voor Zijne voeten,
Hem dankende,
en deze was een Samaritaan.
- 17 En Jezus antwoordende
zeide:
"Zijn niet de tien gereinigd geworden?
En waar zijn de negen?"
- 18 Zijn er geene gevonden,
die wederkeeren om Gode eere te geven,
dan deze vreemdeling?"
- 19 En Hij zeide tot hem:
"Sta op
en ga henen;
uw geloof heeft u behouden."

De dag van den Zoon des menschen:

- 20 En gevraagd zijnde van de Farizeërs,
wanneer het Koninkrijk Gods komen zoude,
heeft Hij hun geantwoord
en gezegd:
"Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat,
en men zal niet zeggen:
'Zie hier' of 'zie dáár';
want zie,
het Koninkrijk Gods is binnen ulieden."
- 22 En Hij zeide tot de discipelen:
"Daar zullen dagen komen,
wanneer gij zult begeeren éénen der dagen van den Zoon des menschen te zien,
en gij zult *dien* niet zien.
- 23 En zij zullen tot u zeggen:
'Zie hier' of 'zie dáár is Hij':
gaat niet henen,
en volgt niet.
- 24 Want gelijk de bliksem,
die van het ééne *einde* onder den hemel bliksemt,
tot het andere onder den hemel schijnt,
alzóó zal ook de Zoon des menschen wezen in Zijnen dag.
- 25 Maar eerst moet Hij veel lijden
en verworpen worden van dit geslacht.
- 26 En gelijk het geschied is in de dagen van Noach,

- alzóó zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des menschen:
- 27 zij aten,
zij dronken,
zij namen ten huwelijk,
zij werden ten huwelijk gegeven,
tot den dag op welken Noach in de ark ging
en de zondvloed kwam
en verdierf ze allen.
- 28 Desgelijks ook gelijk het geschiedde in de dagen van Lot:
zij aten,
zij dronken,
zij kochten,
zij verkochten,
zij plantten,
zij bouwden;
- 29 maar op den dag op welken Lot van Sodom uitging,
regende het vuur en zwavel van den hemel
en verdierf ze allen:
- 30 even alzóó zal het zijn in den dag
op welken de Zoon des menschen geopenbaard zal worden.
- 31 In dien dag
wie op het dak zal zijn
en zijn huisraad in huis,
die kome niet af om hetzelve weg te nemen;
en wie op den akker zijn zal,
die keere desgelijks niet naar hetgeen achter is.
- 32 Gedenkt aan de vrouw van Lot.
- 33 Zoo wie zijn leven zal zoeken te behouden,
die zal het verliezen;
en zoo wie hetzelve zal verliezen,
die zal het in 't leven behouden.
- 34 Ik zeg u,
in dien nacht zullen twee op één bed zijn:
de één zal aangenomen
en de ander zal verlaten worden.
- 35 Twee *vrouwen* zullen te zamen malen:
de ééne zal aangenomen
en de ander zal verlaten worden.
- 36 Twee zullen op den akker zijn:
de een zal aangenomen worden
en de ander zal verlaten worden.
- 37 En zij antwoordden
en zeiden tot Hem:
"Waar, Heere?"
En Hij zeide tot hen:
"Waar het lichaam is,
aldaar zullen de arenden vergaderd worden."

18

De weduwe en de onrechtvaardige rechter:

- 1 En Hij zeide ook eene gelijkenis tot hen,
daartoe *streckende* dat men altijd bidden moet
en niet vertragen,
- 2 zeggende:
"Daar was een zeker rechter in eene stad,
die God niet vreesde
en geen mensch ontzag.

3 En daar was een zekere weduwe in die stad,
en zij kwam tot hem,
zeggende:
'Doe mij recht tegen mijne wederpartij.'
4 En hij wilde voor eenen *langen* tijd niet;
maar daarna zeide hij bij zichzelf:
'Hoewel ik God niet vrees en geen mensch ontzie,
5 nochtans omdat deze weduwe mij moeilijk valt,
zoo zal ik haar recht doen,
opdat zij niet eindelijk kome
en mij het hoofd breke.'
6 En de Heere zeide:
"Hoor wat de onrechtvaardige rechter zegt:
7 zal God dan geen recht doen Zijnen uitverkorenen,
die dag en nacht tot Hem roepen,
hoewel Hij lankmoedig is over hen?
8 Ik zeg u,
dat Hij hun haastelijk recht doen zal.
Doch de Zoon des menschen,
als Hij komt,
zal Hij ook geloof vinden op de aarde?"

De Farizeër en de tollenaar:

9 En Hij zeide ook tot sommigen,
die bij zichzelf vertrouwden,
dat zij rechtvaardig waren,
en de anderen niets achtten,
deze gelijkenis:
10 "Twee menschen gingen op in den tempel om te bidden:
de één was een Farizeër
en de ander een tollenaar.
11 De Farizeër staande,
bad dit bij zichzelf:
'O God, ik dank U,
dat ik niet ben gelijk de andere menschen,
rovers,
onrechtvaardigen,
overspelers,
of ook gelijk deze tollenaar;
12 ik vast tweemaal per week,
ik geef tienden van alles wat ik bezit.'
13 En de tollenaar,
van verre staande,
wilde ook zelfs de oogen niet opheffen naar den hemel,
maar sloeg op zijne borst,
zeggende:
'O God,
wees mij zondaar genadig.'
14 Ik zeg ulieden,
deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis *meer* dan die;
want een ieder,
die zichzelf verhoogt,
zal vernederd worden,
en die zichzelf vernedert,
zal verhoogd worden."

Jezus en de kinderen:

15 En zij brachten ook de kinderkens tot Hem,

- opdat Hij die zoude aanraken,
en de discipelen *dat* ziende
bestraften dezelve.
- 16 Maar Jezus riep die *kinderkens* tot Zich,
en zeide:
"Laat de *kinderkens* tot Mij komen
en verhindert hen niet;
want derzulken is het Koninkrijk Gods.
- 17 Voorwaar zeg Ik u,
zoo wie het Koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken,
die zal geenszins in hetzelfde komen."

De rijke jongeling:

- 18 En een zeker overste vraagde Hem,
zeggende:
"Goede Meester,
wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?"
- 19 En Jezus zeide tot hem:
"Wat noemt gij Mij goed?
Niemand is goed dan één,
namelijk God.
- 20 Gij weet de geboden:
gij zult geen overspel doen:
gij zult niet dooden;
gij zult niet stelen;
gij zult geene valsche getuigenis geven;
eer uwen vader en uwe moeder."
- 21 En hij zeide:
"Alle deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid aan."
- 22 Doch Jezus dit hoorende
zeide tot hem:
"Nog één ding ontbreekt u:
verkoop alles wat gij hebt
en deel het onder de armen
en gij zult een schat hebben in den hemel,
en kom herwaarts,
volg Mij."
- 23 Maar als hij dit hoorde
werd hij zeer droevig,
want hij was zeer rijk.
- 24 Jezus nu ziende,
dat hij zeer droevig geworden was,
zeide:
"Hoe bezwaarlijk zullen degenen,
die goed hebben,
in het Koninkrijk Gods ingaan;
want het is lichter,
dat een kemel ga door het oog van eene naald,
dan dat een rijke in 't Koninkrijk Gods inga."
- 25 En die *dit* hoorden
zeiden:
"Wie kan dan zalig worden?"
- 26 En Hij zeide:
"De dingen die onmogelijk zijn bij de menschen,
zijn mogelijk bij God."

Vergoeding:

- 28 En Petrus zeide:

"Zie,
wij hebben alles verlaten
en zijn u gevolgd."
29 En Hij zeide tot hen:
"Voorwaar Ik zeg ulieden,
dat er niemand is,
die verlaten heeft
huis
of ouders
of broeders
of vrouw
of kinderen
om het Koninkrijk Gods,
30 die niet zal veelvoudig wederontvangen in dezen tijd,
en in de komende eeuw het eeuwige leven.

Laatste lijdensaankondiging:

31 En Hij nam de twaalve bij Zich,
en zeide tot hen:
"Zie,
wij gaan op naar Jeruzalem,
en het zal alles volbracht worden aan den Zoon des menschen,
wat geschreven is door de Profeten;
32 want Hij zal den heidenen overgeleverd worden
en Hij zal bespot worden
en smadelijk behandeld worden
en bespuwd worden;
33 en Hem gegeeseld hebbende,
zullen zij Hem dooden,
en ten derden dage zal Hij weder opstaan."
34 En zij verstonden geen van deze dingen,
en dit woord was voor hen verborgen
en zij verstonden niet hetgeen gezegd werd.

De blinde te Jericho:

35 En het geschiedde
als Hij nabij Jericho kwam,
dat een zeker blinde aan den weg zat,
bedelende.
36 En deze hoorende de schare voorbijgaan,
vraagde wat dat ware.
37 En zij boodschapten hem,
dat Jezus de Nazarener voorbijging.
38 En hij riep,
zeggende:
"Jezus,
gij Zone Davids,
ontferm U mijner."
39 En die voorbijgingen bestrafden hem,
opdat hij zwijgen zoude;
maar hij riep zooveel te meer:
"Zone Davids,
ontferm U mijner."
40 En Jezus *stil*staande beval,
dat men denzelven tot Hem brengen zoude;
en als hij nabij *hem* gekomen was,
vraagde hij hem,
41 zeggende:

"Wat wilt gij,
dat Ik u doen zal?"
En hij zeide:
"Heere,
dat ik ziende mag worden."
42 En Jezus zeide tot hem:
"Word ziende:
uw geloof heeft u behouden."
43 En terstond werd hij ziende
en volgde Hem,
God verheerlijkende.
En al het volk *dat* ziende,
gaf Gode lof.

Zacheüs:

19

1 En *Jezus* ingekomen zijnde
ging door Jericho.
2 En zie,
daar was een man met name geheten Zacheüs;
en deze was een overste der tollenaars,
en hij was rijk;
3 en hij zocht Jezus te zien,
wie Hij was,
en kon niet vanwege de schare,
omdat hij klein van persoon was.
4 En vooruitlopende klom hij op eenen wilden vijgeboom,
opdat hij Hem mocht zien;
want Hij zoude door dien *weg* voorbijgaan.
5 En als Jezus aan die plaats kwam,
opwaarts ziende,
zag hij hem,
en zeide tot hem:
"Zacheüs,
haast u
en kom af;
want Ik moet heden in uw huis blijven."
6 En hij haastte zich
en kwam af,
en ontving Hem met blijdschap.
7 En allen die het zagen murmureerden,
zeggende:
"Hij is tot eenen zondigen man ingegaan
om te herbergen."
8 En Zacheüs stond
en zeide tot den Heere:
"Zie,
de helft van mijne goederen, Heere, geef ik den armen;
en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb,
dat geef ik vierdubbel weder."
9 En Jezus zeide tot hem:
"Heden is dezen huize zaligheid geschied,
nademaal ook deze een zoon Abrahams is;
10 want de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken
en zalig te maken dat verloren was."

De gelijkenis der talenten:

- 11 En als zij dat hoorden,
voegde Hij daarbij
en zeide eene gelijkenis,
omdat hij nabij Jeruzalem was,
en *omdat* zij meenden,
dat het Koninkrijk Gods terstond zou openbaar worden.
- 12 Hij dan zeide:
"Een zeker welgeboren man reisde in een *vergelegen* land
om voor zichzelf een koninkrijk te ontvangen
en *dan* weder te keeren.
- 13 En geroepen hebbende zijne tien dienstknechten,
gaf hij hun tien ponden
en zeide tot hen:
'Doet handeling,
totdat ik kom.'
- 14 En zijne burgers haatten hem
en zonden hem gezanten na,
zeggende:
'Wij willen niet dat deze over ons koning zij.'
- 15 En het geschiedde toen hij wederkwam,
als hij het koninkrijk ontvangen had,
dat hij zeide,
dat die dienstknechten tot hem zouden geroepen worden,
wien hij het geld gegeven had,
opdat hij weten mocht
wat een iegelijk met handelen gewonnen had.
- 16 En de eerste kwam
en zeide:
'Heere,
uw pond heeft tien ponden daarenboven gewonnen.'
- 17 En hij zeide tot hem:
'Wèl, gij goede dienstknecht,
dewijl gij in het minste getrouw zijt geweest,
zoo heb macht over tien steden.'
- 18 En de tweede kwam
en zeide:
'Heere,
uw pond heeft vijf ponden gewonnen.'
- 19 En hij zeide ook tot dezen:
'En gij, wees over vijf steden.'
- 20 En een ander kwam,
zeggende:
'Heere,
zie *hier* uw pond,
't welk ik in een zweetdoek weggelegd had;
want ik vreesde u,
omdat gij een straf mensch zijt;
gij neemt weg,
dat gij niet gelegd hebt,
en gij maait,
dat gij niet gezaaid hebt.'
- 22 Maar hij zeide tot hem:
'Uit uwen mond zal ik u oordeelen,
gij booze dienstknecht.
Gij wist, dat ik een straf mensch ben,
wegnemende dat ik niet gelegd heb,
en maaiende dat ik niet gezaaid heb:

23 waarom hebt gij dan mijn geld niet in de bank gegeven,
en ik komende had hetzelfde met woeker mogen eischen?'

24 En hij zeide tot degenen,
die bij hem stonden:
'Neemt dat pond van hem weg,
en geeft het dien,
die de tien ponden heeft.'

25 En zij zeiden tot hem:
'Heere, hij heeft tien ponden.'

26 'Want ik zeg u,
dat een iegelijk, die heeft,
zal gegeven worden,
maar van dengene,
die niet heeft,
van dien zal genomen worden ook dat hij heeft.

27 Doch deze mijne vijanden,
die niet hebben gewild,
dat ik over hen Koning zoude zijn,
brengt *ze* hier
en slaat *ze hier* vóór mij dood."

De intocht in Jeruzalem:

28 En dit gezegd hebbende
reisde Hij voor *hen* henen
en ging op naar Jeruzalem.

29 En het geschiedde
als Hij nabij Bethfagé en Bethanië gekomen was,
aan den berg genaamd den Olijfberg,
dat Hij twee van Zijne discipelen uitzond,
zeggende:

30 "Gaat henen in dat vlek,
dat tegenover is,
in 't welk inkomende zult gij een veulen gebonden vinden,
waarop geen mensch ooit heeft gezeten:
ontbindt hetzelfde
en brengt het.

31 En indien iemand u vraagt:
'Waarom ontbindt gij *dat*,'
zoo zult gij alzóó tot hem zeggen:
'Omdat de Heere het van noode heeft.'"

32 En die uitgezonden waren
henengegaan zijnde,
vonden het gelijk hij hun gezegd had.

33 En als zij het veulen ontbonden,
zeiden de heeren van hetzelfde tot hen:
"Waarom ontbindt gij het veulen?"

34 En zij zeiden:
"De Heere heeft het van noode."

35 En zij brachten hetzelfde tot Jezus;
en hunne kleederen op het veulen geworpen hebbende,
zetterden zij Jezus daarop.

36 En als Hij voortreisde,
spreidden zij hunne kleederen onder Hem op den weg.

37 En als Hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs,
begon al de menigte der discipelen zich te verblijden
en God te loven met groote stem
vanwege alle de krachtige daden, die zij gezien hadden,
zeggende:

38

"Gezegend is de Koning,
die daar komt in den Naam des HEEREN!
Vrede *zij* in den hemel
en heerlijkheid in de hoogste *plaatsen*!"
39 En sommigen der Farizeërs uit de schare
zeiden tot Hem:
"Meester,
bestraf Uwe discipelen."
40 En Hij antwoordende
zeide tot hen:
"Ik zeg ulieden,
dat, zoo deze zwijgen,
de steenen haast roepen zullen."

Jezus' tranen over Jeruzalem:

41 En als Hij nabij kwam
en de stad zag,
weende Hij over haar,
42 zeggende:
"Och of gij ook bekendet,
ook nog in dezen uwen dag,
hetgeen tot uwen vrede *dient*!
Maar nu is het verborgen voor uwe oogen.
43 Want daar zullen dagen over u komen,
dat uwe vijanden eene verschansing rondom u zullen opwerpen,
en zullen u omsingelen
en u van alle zijden benauwen,
44 en zullen u tot den grond nederwerpen
en uwe kinderen in u,
en zij zullen in u *den éénen* steen op *den anderen* niet laten,
daarom dat gij den tijd uwer bezoeking niet bekend hebt.

De tempelreiniging:

45 En gegaan zijnde in den tempel,
begon Hij uit te drijven degenen,
die daarin verkochten
en kochten,
46 zeggende tot hen:
"Daar is geschreven:
'Mijn Huis is een Huis des gebeds;
maar gij hebt dat tot een kuil der moordenaren gemaakt.'"
47 En Hij leerde dagelijks in den Tempel;
en de Overpriesters
en de Schriftgeleerden
en de oversten des volks
zochten Hem te doden,
48 en zij vonden niet wat zij doen zouden;
want al het volk hing Hem aan
en hoorde Hem.

20

De vraag naar Jezus' bevoegdheid:

1 En het geschiedde op een van die dagen,
als Hij in den tempel het volk leerde
en het Evangelie verkondigde,
dat de Overpriesters
en Schriftgeleerden

2 met de ouderlingen daaroverkwamen,
 en spraken tot Hem,
 zeggende:
 "Zeg ons
 door wat macht Gij deze dingen doet,
 of Wie Hij is,
Die U deze macht heeft gegeven?"

3 En Hij antwoordende
 zeide tot hen:
 "Ik zal u ook één woord vragen,
 en zegt mij:

4 De doop van Johannes,
 was die uit den hemel
 of uit de menschen?"

5 En zij overleiden onder elkander,
 zeggende:
 "Indien wij zeggen:
 'Uit den hemel',
 zoo zal Hij zeggen:
 'Waarom hebt gij dan hem niet geloofd?'

6 En indien wij zeggen:
 'Uit de menschen',
 zoo zal ons al het volk steenigen;
 want zij houden voor zeker,
 dat Johannes een Profeet was."

7 En zij antwoordden,
 dat zij niet wisten van waar *die was*.

8 En Jezus zeide tot hen:
 "Zoo zeg Ik u ook niet
 door wat macht Ik deze dingen doe."

De booze landlieden:

9 En Hij begon tot het volk deze gelijkenis te zeggen:
 "Een zeker mensch plantte eenen wijngaard
 en hij verhuurde dien aan landlieden,
 en trok eenen langen tijd buitenslands.

10 En als het de tijd was,
 zond hij tot de landlieden eenen dienstknecht,
 opdat zij hem van de vrucht des wijngaards geven zouden,
 maar de landlieden sloegen denzelven
 en zonden *hem* ledig henen.

11 En wederom zond hij nog eenen anderen dienstknecht;
 maar ook dien geslagen en smadelijk behandeld hebbende,
 zonden zij *hem* ledig henen.

12 En wederom zond hij nog eenen derde;
 maar zij verwondden ook deze
 en wierpen *hem* uit.

13 En de heer des wijngaards zeide:
 'Wat zal ik doen?
 Ik zal mijnen geliefden zoon zenden;
 mogelijk zullen zij *hem* ontzien.'

14 Maar als de landlieden hem zagen,
 overleiden zij onder elkander
 en zeiden:
 'Deze is de erfgenaam:
 komt laat ons hem dooden,
 opdat de erfenis onze worde.'

15 En als zij hem buiten den wijngaard uitgeworpen hadden,

- doodden zij *hem*.
Wat zal dan de heer des wijngaards hun doen?
- 16 Hij zal komen
en deze landlieden verderven
en zal den wijngaard aan anderen geven."
En als zij *dat* hoorden
zeiden zij:
"Dat zij verre."
- 17 Maar Hij zag hen aan,
en zeide:
"Wat is dan dit,
hetwelk geschreven staat:
'De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben,
deze is tot een hoofd des hoeks geworden?'
- 18 Een iegelijk, die op dien steen valt,
zal verpletterd worden,
en op wien hij valt,
dien zal hij vermorzelen."
- 19 En de Overpriesters en de Schriftgeleerden
zochten te dier ure de handen aan Hem te slaan,
maar zij vreesden het volk;
want zij verstonden,
dat Hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had.

De vraag over de belasting:

- 20 En zij namen *hem* waar
en zonden verspieders uit,
die zichzelf veinsden rechtvaardig te zijn,
opdat zij Hem in *Zijne* rede vangen mochten
om Hem aan de heerschappij en macht des Stadhouders over te leveren.
- 21 En zij vraagden Hem,
zeggende:
"Meester,
wij weten,
dat gij *rècht* spreekt en leert
en den persoon niet aanneemt,
maar den weg Gods leert in der waarheid:
22 is het ons geoorloofd den Keizer schatting te geven of niet?"
23 En Hij, hunne arglistigheid bemerkende,
zeide tot hen:
"Wat verzoekt gij Mij?
24 Toont Mij eenen penning:
wiens beeld en opschrift heeft hij?"
En zij antwoordende
zeiden:
"Des Keizers."
25 En Hij zeide tot hen:
"Geef dan den Keizer dat des Keizers is,
en Gode dat Gods *is*."
26 En zij konden hem in *Zijn* woord niet vatten voor het volk,
en zich verwonderende over *Zijn* antwoord,
zwegden zij stil.

De vraag over de opstanding:

- 27 En tot Hem kwamen sommigen der Sadduceërs,
welke tegensprekende *zeggen*,
dat er geene opstanding is,
en vraagden Hem,

28 zeggende:
"Meester,
Mozes heeft ons geschreven,
zoo iemands broeder sterft,
die eene vrouw heeft
en hij sterft zonder kinderen,
dat zijn broeder de vrouw nemen zal
en zijnen broeder zaad verwekken.
29 Daar waren nu zeven broeders;
en de eerste nam eene vrouw,
en hij stierf zonder kinderen.
30 En de tweede nam die vrouw,
en ook deze stierf zonder kinderen.
31 En de derde nam die vrouw,
en desgelijks ook de zeven,
en hebben geen kinderen nagelaten,
en zijn gestorven.
32 En ten laatste na allen stierf ook de vrouw.
33 In de opstanding dan,
wiens vrouw van dezen zal zij zijn,
want die zeven hebben dezelve tot eene vrouw gehad."
34 En Jezus antwoordende
zeide tot hen:
"De kinderen dezer eeuw trouwen
en worden ten huwelijk uitgegeven;
35 maar die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven
en de opstanding uit de dooden,
zullen noch trouwen
noch ten huwelijk uitgegeven worden,
36 want zij kunnen niet meer sterven,
want zij zijn den Engelen gelijk;
en zij zijn kinderen Gods,
dewijl zij kinderen der opstanding zijn.
37 En dat de dooden opgewekt zullen worden,
heeft ook Mozes aangewezen bij het doornenbosch,
als hij den HEERE noemt
den God Abrahams
en den God Isaäks
en den God Jakobs:
38 *God* nu is niet een God der dooden
maar der levenden;
want zij leven Hem allen."
39 En sommigen der Schriftgeleerden antwoordende
zeiden:
"Meester, gij hebt wèl gezegd."
40 En zij durfden Hem niet meer iets vragen.

Davids Zoon en Heer:

41 En Hij zeide tot hen:
"Hoe zeggen zij,
dat de Christus Davids zoon is?
42 En David zelf zegt in het boek der Psalmen:
'De HEERE heeft gezegd tot mijnen Heere:
"Zit aan Mijne rechterhand,
43 totdat Ik uw vijanden zal gezet hebben
tot een voetbank Uwer voeten."
44 David dan noemt Hem *zijnen* Heere,
en hoe is Hij zijn zoon?"

Waarschuwing tegen de Schriftgeleerden:

- 45 En daar al het volk *het* hoorde,
zeide hij tot Zijne discipelen:
46 "Wacht u van de Schriftgeleerden,
die willen wandelen in lange kleederen
en beminnen de groetingen op de markten
en de voorgestoelten in de synagogen
en de vooraanzittingen in de maaltijden;
47 die der weduwen huizen opeten
en onder een schijn lange gebeden doen:
deze zullen zwaarder oordeel ontvangen."

21

Het penningske der weduwe:

- 1 En opziende zag Hij de rijken hunne gaven in de schatkist werpen.
2 En Hij zag ook eene zekere arme weduwe twee kleine *penningskens* daarin werpen;
3 en Hij zeide:
"Waarlijk, Ik zeg u,
dat deze arme weduwe meer dan allen heeft *ingeworpen*;
4 want die allen hebben van hunnen overvloed *ingeworpen* tot de gaven Gods,
maar *déze* heeft van haar gebrek al den leeftocht,
dien zij had,
daarin geworpen."

De verwoesting van den tempel voorzgd:

- 5 En als sommigen zeiden van den tempel,
dat hij met schoone steenen en begiftigen versierd was,
zeide Hij:
6 "Wat deze dingen *aangaat* die gij aanschouwt,
daar zullen dagen komen,
in welken niet *een* steen op *den anderen* steen gelaten zal worden,
die niet zal worden afgebroken."

De teekenen der tijden:

- 7 En zij vraagden Hem,
zeggende:
"Meester,
wanneer zullen dan deze dingen zijn?
En welk is het teeken,
wanneer deze dingen zullen geschieden?"
8 En Hij zeide:
"Ziet dat gij niet verleid wordt;
want velen zullen er komen onder Mijnen Naam,
zeggende:
'Ik ben *de Christus*,
en de tijd is nabij gekomen':
gaat dan hen niet na.
9 En wanneer gij zult hooren van oorlogen
en beroerten,
zoo wordt niet verschrikt;
want deze dingen moeten eerst geschieden,
maar *nog* is terstond het einde niet.
10 Toen zeide Hij tot hen:
"*Het ééne* volk zal tegen *het andere* volk opstaan,
en *het ééne* koninkrijk tegen *het andere* koninkrijk;
11 en daar zullen groote aardbevingen wezen in verscheiden plaatsen,

- en hongersnooden en pestilentiën;
daar zullen ook schrikkelijke dingen
en groote teekenen van den hemel geschieden.
- 12 Maar vóór dit alles zullen zij hunne handen aan ulieden slaan
en *u* vervolgen,
en *u* overleverende in de Synagogen en gevangenissen;
en gij zult getrokken worden voor Koningen en Stadhouders
om Mijns Naams wille;
- 13 en *dit* zal u overkomen tot eene getuigenis.
- 14 Neemt dan in uwe harten voor van te voren niet te overdenken,
hoe gij u verantwoord zult;
- 15 want Ik zal u mond en wijsheid geven,
welke niet zullen kunnen tegenspreken
noch wederstaan allen,
die zich tegen u zetten.
- 16 En gij zult overgeleverd worden
ook van ouders en broeders en magen en vrienden,
en zij zullen er *sommigen* uit u dooden,
- 17 en gij zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wille.
- 18 Doch niet een haar van uw hoofd zal verloren gaan.
- 19 Bezit uwe zielen in uwe lijdzaamheid.
- 20 Maar wanneer gij zult zien,
dat Jeruzalem van heirlegers omsingeld wordt,
zoo weet alsdan,
dat hare verwoesting nabij gekomen is.
- 21 Alsdan die in Judéa zijn,
dat zij vlieden naar de bergen;
en die in 't midden van dezelve zijn,
dat zij daar uittrekken;
en die op de velden zijn,
dat zij in dezelve niet komen;
- 22 want deze zijn dagen der wrake,
opdat alles vervuld worde wat geschreven is.
- 23 Doch wee den bevruchten en den zogende *vrouwen* in die dagen;
want daar zal groote nood zijn in het land
en toorn over dit volk;
- 24 en zij zullen vallen door de scherpte des zwaards
en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken;
en Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden,
totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.
- 25 En daar zullen teekenen zijn
in de zon en maan en sterren,
en op de aarde benauwdheid der volkeren,
met twijfelmoedigheid,
als de zee en de watergolven groot geluid zullen geven,
- 26 en den menschen het hart zal bezwijken
van vrees
en verwachting der dingen,
die het aardrijk zullen overkomen;
want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
- 27 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien komen in eene wolk
met groote kracht en heerlijkheid.
- 28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden,
zoo ziet omhoog
en heft uwe hoofden opwaarts,
omdat uwe verlossing nabij is.
- 29 En Hij zeide tot hen eene gelijkenis:
"Ziet den vijeboom en alle de boomen:

30 wanneer zij nu uitspruiten
 en gij *dat* ziet,
 zoo weet gij uit uzelve,
 dat de zomer nu nabij is;
31 alzóó ook gij,
 wanneer gij deze dingen zult zien geschieden,
 zoo weet,
 dat het Koninkrijk Gods nabij is.
32 Voorwaar Ik zeg u,
 dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan,
 totdat alles zal geschied zijn.
33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan,
 maar Mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.
34 En wacht uzelve,
 dat uwe harten niet te eeniger tijd bezwaard worden
 met brasserij
 en dronkenschap
 en zorgvuldigheden dezes levens,
 en dat u die dag niet onvoorziens *overkome*.
35 Want gelijk een strik zal hij komen over alle degenen,
 die op den ganschen aardbodem gezeten zijn.
36 Waakt dan te aller tijd,
 biddende,
 dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden alle deze dingen,
 die geschieden zullen,
 en te staan voor den Zoon des menschen."

Jezus' laatste dagen in Jeruzalem:

37 Des daags nu was Hij leerende in den tempel;
 maar des nachts ging Hij uit
 en vernachtte op den berg genaamd den *Olijfberg*.
38 En al het volk kwam 's morgens vroeg tot Hem in den tempel
 om Hem te hooren.

22

Tot Jezus' dood besloten:

1 En het feest der ongehevelde *brooden*, genaamd Pascha, was nabij;
2 En de Overpriesters en de Schriftgeleerden zochten,
 hoe zij Hem ombrengen zouden,
 want zij vreesden het volk.

Judas verraad:

3 En de satan voer in Judas,
 die togenaamd was Iskariot,
 zijnde uit het getal der twaalve;
4 en hij ging henen
 en sprak met de Overpriesters
 en de hoofdmannen,
 hoe hij Hem hun zoude overleveren.
5 En zij waren verblijd
 en zijn het ééns geworden,
 dat zij hem geld geven zouden.
6 En hij beloofde het
 en zocht gelegenheid
 om Hem hun over te leveren zonder oproer.

Vorbereiding van den paaschmaaltijd:

- 7 En de dag der ongehevelde *brooden* kwam,
op denwelke het Pascha moest geslacht worden.
- 8 En hij zond Petrus en Johannes uit,
zeggende:
"Gaat henen
en bereidt ons het Pascha,
opdat wij het eten mogen."
- 9 En zij zeiden tot Hem:
"Waar wilt Gij,
dat wij het bereiden?"
- 10 En Hij zeide tot hen:
"Zie,
als gij in de stad zult gekomen zijn,
zoo zal u een mensch ontmoeten,
dragende eene kruik water:
volgt hem in het huis waar hij ingaat;
11 en gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis:
'De Meester zegt u:
"Waar is de eetzaal,
daar ik het Pascha met Mijne discipelen eten zal?"'
- 12 En hij zal u eene groote toegeruste opperzaal wijzen:
bereidt het aldaar."
- 13 En zij henegaande
vonden 't gelijk Hij hun gezegd had,
en bereidden het Pascha.

Instelling van het Avondmaal:

- 14 En als de ure gekomen was,
zat Hij aan
en de twaalf Apostelen met Hem.
- 15 En Hij zeide tot hen:
"Ik heb grootelijks begeerd dit Pascha met u te eten
eer dat Ik lijde;
16 want Ik zeg u,
dat Ik niet meer daarvan eten zal,
totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods."
- 17 En als Hij een drinkbeker genomen had
en gedankt had,
zeide Hij:
"Neemt dezen
en deelt *hem* onder ulieden;
18 want Ik zeg u,
dat Ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks,
totdat het Koninkrijk Gods zal gekomen zijn."
- 19 En Hij nam brood,
en als Hij gedankt had,
brak Hij het
en gaf het hun,
zeggende:
"Dit is Mijn lichaam,
hetwelk voor u gegeven wordt:
doet dat tot Mijne gedachtenis."
- 20 Desgelijks ook den drinkbeker na het avondmaal,
zeggende;
"Deze drinkbeker *is* het nieuwe Testament in Mijn bloed,
hetwelk voor u vergoten wordt."

Aanleiding van het verraad:

- 21 Doch zie,
de hand desgenen, die Mij verraadt,
is met Mij aan de tafel;
22 en de Zoon des menschen gaat wel henen
gelijk besloten is,
doch wee dien mensch,
door welken Hij verraden wordt."
23 En zij begonnen onder elkander te vragen,
wie van hen het toch mocht zijn,
die dat doen zoude.

Eerzucht der discipelen en de ware eer:

- 24 En daar werd ook twisting onder hen,
wie van hen scheen de meeste te zijn.
25 En Hij zeide tot hen:
"De Koningen der volkeren heerschen over hen,
en die macht over hen hebben, worden weldadige *heeren* genaamd.
26 Doch gij niet alzoo;
maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste;
en die voorganger is, als een die dient.
27 Want wie is meerder,
die aanzit
of die dient?
Is het niet, die aanzit?
Maar Ik ben in 't midden van u als Een, Die dient.
28 En gij zijt degenen,
die met Mij steeds gebleven zijt in Mijne verzoeken.
29 En Ik verordineer u het Koninkrijk,
gelijkerwijs Mijn Vader Mij *dat* verordineerd heeft;
30 opdat gij eet
en drinkt aan Mijne tafel
in Mijn Koninkrijk
en zit op tronen,
oordeelende de twaalf geslachten Israëls."

Petrus verloochening voorspeld:

- 31 En de Heere zeide:
"Simon, Simon,
zie,
de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe;
32 maar Ik heb voor u gebeden,
dat uw geloof niet ophoude:
en gij,
als gij eens zult bekeerd zijn,
zoo versterk uwe broeders."
33 En hij zeide tot Hem:
"Heere,
ik ben bereid met U ook in de gevangenis
en in den dood te gaan."
34 Maar Hij zeide:
"Ik zeg u, Petrus,
de haan zal heden niet kraaien,
eer gij driemaal zult verloochend hebben,
dat gij Mij kent."

Wat gebeuren gaat:

- 35 En Hij zeide tot hen:

- "Als Ik u uitzond
zonder buidel
en male
en schoenen,
heeft u ook iets ontbroken?"
En zij zeiden:
"Niets."
36 Hij zeide dan tot hen:
"Maar nu,
wie eenen buidel heeft, die neme hem
desgelijks ook eene male,
en die geen heeft,
die verkoope zijn kleed
en koope een zwaard.
37 Want Ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven is,
in Mij moet volbracht worden,
namelijk:
'En Hij is met de misdadigers gerekend';
want ook die dingen,
die van mij *geschreven zijn*,
hebben een einde."
38 En zij zeiden:
"Heere,
zie hier twee zwaarden."
En Hij zeide tot hen:
"Het is genoeg."

Gebedsstrijd in Gethsémané:

- 39 En uitgaande vertrok Hij,
gelijk Hij gewoon was,
naar den Olijfberg;
en Hem volgden ook Zijne discipelen.
40 En als Hij aan die plaats gekomen was,
zeide Hij tot hen:
"Bidt dat gij niet in verzoeking komt."
41 En Hij scheidde Zich van hen af
omtrent eenen steenworp,
en knielde neder
en bad,
42 zeggende:
"Vader,
of Gij wildet dezen drinkbeker van Mij wegnemen!
Doch niet Mijn wil,
maar de Uwe geschiede."
43 En van Hem werd gezien een Engel uit den hemel,
die Hem versterkte.
44 En in zwaren strijd zijnde,
bad Hij te ernstiger.
En Zijn zweed werd gelijk groote druppelen bloeds,
die op de aarde afliepen.
45 En als Hij van het gebed opgestaan was,
kwam Hij tot Zijne discipelen
en vond hen slapende van droefheid;
46 en Hij zeide tot hen:
"Wat slaapt gij?
Staat op
en bidt,
opdat gij niet in verzoeking komt."

Gevangenneming:

- 47 En als Hij nog sprak,
zie daar eene schare;
en een van de twaalve,
die genaamd was Judas,
ging hun voor
en kwam bij Jezus
om Hem te kussen.
- 48 En Jezus zeide tot hem:
"Judas,
verraadt gij den Zoon des menschen met eenen kus?"
- 49 En die bij Hem waren,
ziende wat er geschieden zoude,
zeiden tot hem:
"Heere,
zullen wij met het zwaard slaan?"
- 50 En een uit hen sloeg den dienstknecht des Hoogepriesters
en hieuw hem zijn rechteroor af."
- 51 En Jezus antwoordende
zeide:
"Laat hen tot hiertoe *geworden*",
en raakte zijn oor aan
en heelde hem.
- 52 En Jezus zeide tot de Overpriesters
en de hoofdmannen des tempels
en de Ouderlingen, die tegen Hem gekomen waren:
"Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen eenen moordenaar?"
- 53 Als Ik dagelijks met u was in den tempel,
zoo hebt gij de handen tegen Mij niet uitgestoken;
maar dit is uwe ure
en de macht der duisternis."

De verloochening van Petrus:

- 54 En zij grepen Hem
en leidden Hem weg
en brachten Hem in het huis des Hoogepriesters.
En Petrus volgde van verre;
- 55 en als zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal
en zij te zamen nederzaten,
zat Petrus in 't midden van hen.
- 56 En eene zekere dienstmaagd ziende Hem bij het vuur zitten
en hare oogen op Hem houdende,
zeide:
"Ook deze was met Hem."
- 57 Maar hij verloochende Hem,
zeggende:
"Vrouw, ik ken Hem niet."
- 58 En kort daarna een ander hem ziende,
zeide:
"Ook gij zijt van die."
Maar Petrus zeide:
"Mensch, ik ben niet."
- 59 En als het omtrent één uur geleden was,
bevestigde *dat* een ander,
zeggende:
"In waarheid ook deze was met Hem,
want hij is ook een Galileër."

60 Maar Petrus zeide:
"Mensch, ik weet niet wat gij zegt."
En terstond, als hij nog sprak, kraaide de haan;
61 en de Heere zich omkeerende zag Petrus aan,
en Petrus werd indachtig aan het woord des Heeren,
hoe hij hem gezegd had:
"Eer de haan zal gekraaid hebben,
zult gij Mij driemaal verloochenen."
62 En Petrus, naar buiten gaande,
weende bitterlijk.

Jezus bespot:

63 En de mannen, die Jezus hielden,
bespotteden Hem
en sloegen Hem;
64 en als zij Hem overdekt hadden,
sloegen zij Hem op het aangezicht
en vraagden Hem,
zeggende:
"Profeteer, wie het is, die van u geslagen heeft?"
65 En vele andere dingen zeiden zij tegen Hem,
lasterende.

Voor den Raad:

66 En als het dag geworden was,
vergaderden de Ouderlingen des volks
en de Overpriesters
en Schriftgeleerden
en brachten Hem in hunnen Raad,
67 zeggende:
"Zijt gij de Christus,
zeg het ons."
En Hij zeide tot hen:
"Indien Ik het u zeg,
gij zult het niet gelooven;
68 en indien Ik ook vraag,
gij zult Mij niet antwoorden of loslaten.
69 Van nu aan zal de Zoon des menschen gezeten zijn
aan de rechterhand der kracht Gods."
70 En zij zeiden allen:
"Zijt gij dan de Zoon Gods?"
En Hij zeide tot hen:
"Gij zegt,
dat Ik het ben."
71 En zij zeiden:
"Wat hebben wij nog getuigenis van noode?
Want wijzelve hebben het uit Zijnen mond gehoord."

23

Voor Pilatus:

1 En de geheele menigte van hen stond op
en leidde Hem tot Pilatus.
2 En zij begonnen Hem te beschuldigen,
zeggende:
"Wij hebben bevonden,
dat Deze het volk verkeert
en verbiedt den Keizer schattingen te geven,

3 zeggende dat Hij Zelf Christus de Koning is."
En Pilatus vraagde Hem,
zeggende:
"Zijt gij de Koning der Joden?"
En Hij antwoordde hem
en zeide:
"Gij zegt het."
4 En Pilatus zeide tot de Overpriesters en de scharen:
"Ik vind geen schuld in dezen mensch."
5 En zij hielden te sterker aan,
zeggende:
"Hij beroert het volk,
leerende door geheel Judéa,
begonnen hebbende van Galiléa
tot hiertoe."
6 Als nu Pilatus van Galiléa hoorde,
vraagde hij of die Mensch een Galileër was;
7 en verstaande dat Hij uit het gebied van Herodes was,
zond hij Hem henen tot Herodes,
die ook zelf in die dagen binnen Jeruzalem was.

Voor Herodes:

8 En als Herodes Jezus zag,
werd hij zeer verblijd;
want hij was sedert lang begeerig geweest Hem te zien,
omdat hij veel van Hem hoorde
en hoopte eenig teeken te zien,
dat van Hem gedaan zoude worden.
9 En hij vraagde Hem met vele woorden;
doch Hij antwoordde hem niets.
10 En de Overpriesters en de Schriftgeleerden stonden
en beschuldigden Hem heftiglijk.
11 En Herodes met zijne krijgslieden Hem veracht
en bespot hebbende,
deed Hem een blinkend kleed aan
en zond Hem weder tot Pilatus.
12 En op dien dag werden Pilatus en Herodes vrienden met elkander;
want zij waren te voren in vijandschap tegen elkander.

Barrabas losgelaten:

13 En als Pilatus de Overpriesters en de Oversten van het volk
bijéngeroepen had,
zeide hij tot hen:
14 "Gij hebt dezen Mensch tot mij gebracht als eenen,
die het volk afkeerig maakt;
en zie,
ik heb Hem in uwe tegenwoordigheid ondervraagd
en heb in dezen Mensch geen schuld gevonden
van hetgeen waar gij Hem mede beschuldigt;
15 ja, ook Herodes niet;
want ik heb ulieden tot hem gezonden,
en zie,
daar is van Hem niets gedaan,
dat des doods waardig is;
16 zoo zal ik Hem dan kastijden en loslaten."
17 En hij moest hun op het feest eenen loslaten.
18 Doch al de menigte riep gelijkelijk,
zeggende:

"Weg met dezen
en laat ons Barrabas los";
19 dewelke was om zeker oproer,
dat in de stad geschied was,
en om eenen doodslag,
in de gevangenis geworpen.
20 Pilatus dan riep hun wederom toe,
willende Jezus loslaten.
21 Maar zij riepen daarentegen,
zeggende:
"Kruis Hem, kruis Hem."
22 En hij zeide ten derden male tot hen:
"Wat heeft Dezen dan kwaads gedaan?
Ik heb geen schuld des doods in Hem gevonden:
zoo zal ik Hem dan kastijden en loslaten."
23 Maar zij hielden aan met groot geroep,
eischende dat Hij zoude gekruisigd worden,
en hun en der Overpriesteren geroep werd geweldiger.
24 En Pilatus oordeelde,
dat hun eisch geschieden zoude;
25 en hij liet hun los dengene,
die om oproer en doodslag in de gevangenis geworpen was,
welken zij geëischt hadden,
maar Jezus gaf hij over tot hunnen wil.

Op weg naar Golgotha:

26 En als zij Hem wegleiden,
namen zij eenen Simon van Cyrene,
komende van den akker,
en leiden hem het kruis op,
dat hij het achter Jezus droeg.
27 En eene groote menigte van volk en van vrouwen volgde Hem,
welke ook weenden
en Hem beklaagden.
28 En Jezus Zich tot haar keerende,
zeide:
"Gij dochters van Jeruzalem,
weent niet over Mij,
maar weent over uzelve
en over uwe kinderen;
29 want zie,
daar komen dagen in welke men zeggen zal:
'Zalig zijn de onvruchtbaren
en de buiken, die niet gebaard hebben,
en de borsten, die niet gezoogd hebben.'
30 Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen:
'Valt op ons',
en tot de heuvelen:
'Bedekt ons';
31 want indien zij dit doen aan het groene hout,
wat zal aan het dorre geschieden?"
32 En daar werden ook twee anderen,
zijnde kwaaddoeners, geleid,
om met Hem gedood te worden.

Aan het kruis:

33 En toen zij kwamen op de plaats genaamd Hoofdschedelplaats,
kruisigden zij Hem aldaar

- en de kwaaddoeners,
den éénen ter rechter-
en den anderen ter linker-*zijde*.
- 34 En Jezus zeide:
"Vader,
vergeef het hun,
want zij weten niet wat zij doen."
En verdeelende Zijne kleederen,
wierpen zij het lot.
- 35 En het volk stond
en zag het aan;
en ook de oversten beschimpten Hem,
zeggende:
"Anderen heeft Hij verlost,
dat Hij nu Zichzelven verlosse,
zoo Hij is de Christus,
de Uitverkorene Gods."
- 36 En ook de krijgsknechten tot Hem komende
bespotten Hem,
en brachten Hem edik,
- 37 en zeiden:
"Indien Gij de Koning der Joden zijt,
zoo verlos Uzelve."
- 38 En daar was ook een opschrift boven Hem geschreven,
met Grieksche en Romeinsche en Hebreeuwsche letters:
"DEZE IS DE KONING DER JODEN."
- 39 En één van de kwaaddoeners,
die gehangen waren,
lasterde Hem,
zeggende:
"Indien Gij de Christus zijt,
verlos Uzelve en ons."
- 40 Maar de andere antwoordende
bestrafte hem,
zeggende:
"Vreest gij ook God niet,
daar gij in hetzelfde oordeel zijt?"
- 41 En wij toch rechtvaardiglijk,
want wij ontvangen *straf* waardig 't geen wij gedaan hebben,
maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan."
- 42 En hij zeide tot Jezus:
"Heere, gedenk mijner,
als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn."
- 43 En Jezus zeide tot hem:
"Voorwaar zeg Ik u,
heden zult gij met Mij in het paradijs zijn."

Jezus' dood:

- 44 En het was omtrent de zesde ure,
en daar werd duisternis over de geheele aarde,
tot de negende ure toe;
- 45 en de zon werd verduisterd,
en het voorhangsel des tempels scheurde middendoor.
- 46 En Jezus,
roepende met groote stem,
zeide:
"Vader,
in Uwe handen beveel Ik Mijnen Geest."

- En als Hij dat gezegd had,
gaf Hij den geest.
- 47 Als nu de hoofdman over honderd zag
wat er geschied was,
verheerlijkte hij God,
en zeide:
"Waarlijk deze mensch was rechtvaardig."
- 48 En alle de scharen,
die samengekomen waren
om dit te aanschouwen,
ziende de dingen,
die geschied waren,
keerden weder,
slaande op hunne borsten.
- 49 En alle zijne bekenden stonden van verre,
ook de vrouwen die Hem te zamen gevolgd waren van Galiléa,
en zagen dit aan.

De begrafenis:

- 50 En zie,
een man met name Jozef,
zijnde een Raadsheer,
een goed en rechtvaardig man,
- 51 (deze had niet mede bewilligd in hunnen raad en handel),
van Arimathéa,
eene stad der Joden,
en die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte:
- 52 deze ging tot Pilatus
en begeerde het Lichaam van Jezus.
- 53 En als hij Hetzelve afgenomen had,
wond hij Dat in een fijn lijnwaad
en leide Het in een graf,
in eene rots gehouwen,
waarin nog nooit iemand gelegd was.
- 54 En het was de dag der voorbereiding,
en de Sabbat kwam aan.
- 55 En ook de vrouwen,
die met Hem gekomen waren uit Galiléa,
volgden,
en aanschouwden het graf
en hoe Zijn Lichaam gelegd werd.
- 56 En wedergekeerd zijnde
bereidden zij specerijen en zalven;
en op den Sabbat rustten zij naar het gebod.

24

Het ledige graf:

- 1 En op den eersten *dag* der week,
zeer vroeg in den morgenstond,
gingen zij naar het graf,
dragende de specerijen,
die zij bereid hadden,
en sommigen met haar.
- 2 En zij vonden den steen afgewenteld van het graf;
- 3 en ingegaan zijnde
vonden zij het lichaam des Heeren Jezus niet.
- 4 En het geschiedde,

als zij daarover twijfelmoedig waren,
zie,
twee mannen stonden bij haar
in blinkende kleederen;
5 en als zij zeer bevreesd werden
en het aangezicht naar de aarde neigden,
zeiden zij tot haar:
"Wat zoekt gij den Levende bij de dooden?
6 Hij is hier niet,
maar Hij is opgestaan.
Gedenkt,
hoe Hij tot u gesproken heeft,
als Hij nog in Galiléa was,
7 zeggende:
'De Zoon des menschen moet overgeleverd worden
in de handen der zondige menschen,
en gekruisigd worden
en ten derden dage weder opstaan.'
8 En zij werden indachtig aan Zijne woorden;
9 en wedergekeerd zijnde van het graf,
boodschapten zij alle deze dingen aan de elve
en aan alle de anderen.
10 En *deze* waren Maria Magdalena,
en Johanna,
en Maria *de moeder* van Jacobus,
en de anderen met haar,
die dit tot de Apostelen zeiden.
11 En hare woorden schenen voor hen als ijdel geklap,
en zij geloofden haar niet.
12 Doch Petrus opstaande
liep tot het graf,
en nederbukkende zag hij de linnen doeken liggende alléén,
en ging weg,
zich verwonderende bij zichzelf over hetgeen geschied was.

De Emmaüsgangers:

13 En zie,
twee van hen gingen op dien dag naar een vlek,
dat zestig stadiën van Jeruzalem was,
welke naam was Emmaüs;
14 en zij spraken te zamen onder elkander van alle deze dingen,
die er gebeurd waren.
15 En het geschiedde,
terwijl zij te zamen spraken
en elkander ondervraagden,
dat Jezus Zelf bij *hen* kwam
en met hen ging:
16 en hunne oogen werden gehouden,
dat zij Hem niet kenden.
17 En Hij zeide tot hen:
"Wat redenen zijn dit,
die gij wandelende onder elkander verhandelt,
en *waarom* ziet gij droevig?"
18 En de een, wiens naam was Kleopas,
antwoordende
zeide tot Hem:
"Zijt Gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem
en weet niet de dingen,

die deze dagen daarin geschied zijn?"

19 En Hij zeide tot hen:
"Welke?"
En zij zeiden tot Hem:
"De dingen aangaande Jezus den Nazarener,
Welke een Profeet was
krachtig in werken en woorden voor God en al het volk;

20 en hoe onze Overpriesters en Oversten Denzelven overgeleverd hebben
tot het oordeel des doods
en Hem gekruisigd hebben.

21 En wij hoopten,
dat Hij was Degene,
Die Israël verlossen zoude;
doch ook benevens dit alles
is dit heden de derde dag
van dat deze dingen geschied zijn.

22 Maar ook sommige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld,
die vroeg in den morgenstond aan het graf geweest zijn,
23 en Zijn lichaam niet vindende,
kwamen zij
en zeiden,
dat zij ook een gezicht van Engelen gezien hadden,
die zeggen,
dat Hij leeft.

24 En sommigen dergenen,
die met ons zijn,
gingen henen tot het graf,
en bevonden het alzó
gelijk ook de vrouwen gezegd hadden;
maar Hem zagen zij niet."

25 En Hij zeide tot hen:
"O onverstandigen
en tragen van harte
om te gelooven al hetgeen de Profeten gesproken hebben.

26 Moest de Christus niet deze dingen lijden,
en alzó in Zijne heerlijkheid ingaan?"

27 En begonnen hebbende van Mozes
en van alle de Profeten,
leide Hij hun uit in alle de Schriften,
hetgeen van Hem *geschreven* was.

28 En zij kwamen nabij het vlek waar zij naar toe gingen;
en Hij hield Zich alsof Hij verder gaan zoude;

29 en zij dwongen Hem,
zeggende:
"Blijf met ons,
want het is bij den avond
en de dag is gedaald."
En Hij ging in om met hen te blijven.

30 En het geschiedde als Hij met hen aanzat,
dat Hij het brood nam
en het zegende;
en als Hij het gebroken had,
gaf Hij het hun;

31 en hunne oogen werden geopend,
en zij kenden Hem;
en Hij kwam weg uit hun gezicht.

32 En zij zeiden tot elkander:
"Was ons hart niet brandende in ons,

als Hij tot ons sprak op den weg
en als Hij ons de Schriften opende?"
33 En zij opstaande te dier ure,
keerden weder naar Jeruzalem;
en vonden de elve samenvergaderd,
en die met hen waren,
34 welke zeiden:
"De Heere is waarlijk opgestaan
en is van Simon gezien."
35 En zij vertelden hetgeen op den weg *geschied was*,
en hoe Hij hun bekend was geworden
in 't breken des broods.

De verschijning aan de discipelen:

36 En als zij van deze dingen spraken,
stond Jezus Zelf in 't midden van hen
en zeide tot hen:
"Vrede zij ulieden."
37 En zij verschrikt
en zeer bevreesd zijnde,
meenden,
dat zij eenen geest zagen.
38 En Hij zeide tot hen:
"Wat zijt gij ontroerd,
en waarom klimmen *zulke* overleggingen in uwe harten?
39 Ziet Mijne handen en Mijne voeten,
want Ik ben het Zelf;
tast Mij aan
en ziet,
want een geest heeft geen vleesch en beenderen,
gelijk gij ziet,
dat Ik heb."
40 En als Hij dit zeide,
toonde Hij hun de handen en de voeten.
41 En toen zij het van blijdschap nõg niet geloofden
en zich verwonderden,
zeide Hij tot hen:
"Hebt gij hier iets om te eten?"
42 En zij gaven Hem een stuk van eenen gebraden visch
en van honigraten,
43 en Hij nam het
en at het voor hunne oogen.
44 En Hij zeide tot hen:
"Dit zijn de woorden,
die Ik tot u sprak,
als Ik nog met u was,
namelijk dat het alles moest vervuld worden wat van Mij geschreven is
in de Wet van Mozes
en de Profeten
en de Psalmen."
45 Toen opende Hij hun verstand,
opdat zij de Schriften verstonden,
46 en zeide tot hen:
"Alzõ is er geschreven,
en alzõ moest de Christus lijden,
en van de dooden opstaan ten derden dage,
47 en in Zijnen Naam gepredikt worden bekeering
en vergeving der zonden

onder alle de volken,
beginnende van Jeruzalem.
48 En gij zijt getuigen van deze dingen.
49 En zie,
Ik zend de belofte Mijns Vaders op u;
maar blijft gij in de stad Jeruzalem,
totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte."

Opgenomen in den hemel:

50 En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië,
en Zijne handen opheffende
zegende Hij hen.
51 En het geschiedde
als Hij ze zegende,
dat Hij van hen scheidde
en werd opgenomen in den hemel.
52 En zij aanbaden Hem,
en keerden weder naar Jeruzalem met groote blijdschap.
53 En zij waren te allen tijde in den tempel,
lovende
en dankende God.
Amen.